MEŞTERUL MARTIN BUTNARUL ŞI CALFELE LUI
E.T.A HOFFMANN

Cuprins

CUVÎNT ÎNAINTE 3

CUM A FOST ALES MEŞTERUL MARTIN STAROSTE AL BRESLEI ŞI CUVINTELE LUI DE MULŢUMIRE 4

CE S—A PETRECUT DUPĂ ACEEA ÎN CASA MEŞTERULUI MARTIN 6

CUM ŞI—A ÎNĂLŢAT MEŞTERUL MARTIN MESERIA MAI PRESUS DE TOATE CELELALTE 8

PROROCIREA BĂTRÎNEI BUNICE 11

CUM S—AU CUNOSCUT DOI TINERI. FRIEDRICH ŞI REINHOLD, DE FELUL LOR CALFE 14

CUM AU FOST PRIMIŢI CEL DOI TINERI, REINHOLD ŞI FRIEDRICH, ÎN CASA MEŞTERULUI MARTIN 17

CUM A SOSIT A TREIA CALFĂ ÎN CASA MEŞTERULUI MARTIN ŞI CE S—A ÎNTÎMPLAT MAI DEPARTE 22

CE A VORBIT DOAMNA MARTA CU ROZA DESPRE CELE TREI CALFE. SFADA DINTRE KONRAD ŞI MEŞTERUL MARTIN 26

REINHOLD PĂRĂSEŞTE CASA MEŞTERULUI MARTIN 29
CUM A FOST ALUNGAT FRIEDRICH DIN ATELIER 33
EPILOG 35

CUVÎNT ÎNAINTE

Fără îndoială, cititorule, că şi inima ta e copleşită de o melancolie plină de aduceri aminte, cînd treci prin acele locuri unde monumentele neasemuit de frumoase ale artei vechi germane stau mărturie vădită a strălucirii, a rîvnei pioase şi a simţirii curate din vremuri de mult apuse. E ca şi cum ai pătrunde într—o casă părăsită. Pe masă se mai află deschisă cartea cucernică din care citea părintele familiei; încă mai e întinsă pe gherghef ţesătura grea si viu colorată la care lucra stăpîna casei; felurite obiecte preţioase, rod al sîrguinţei omeneşti, primite în dar la zile mari, stau aşezate cu grijă în dulapuri curate. Parcă te aştepţi ca vreunul de—ai casei să intre şi să—ţi ureze din toată inima bun sosit. în zadar însă îi vei aştepta pe cei pe care roata veşnic mişcătoare a timpului i—a luat cu sine; în schimb eşti prada dulcelui vis pe care vechii meşteri ţi—l insuflă, vorbindu—ţi atît de cuvios şi cu atîta vigoare încît te simţi cutremurat clin creştet pînă—n tălpi. Abia acum pricepi tîlcul adînc al acelor opere, căci te cufunzi în epoca lor şi înţelegi evul, care a zămislit atît pe meşter, cît şi lucrarea lui. Dar vai! Nu—i aşa că tocmai în clipa în care ai crezut că o poţi cuprinde cu braţele tale, vedenia minunată, speriată de forfota zilei, zboară pe norii străvezii ai zorilor, iar tu, cu ochii Înecaţi de lacrimi fierbinţi, rămîi cu privirea aţintită asupra acelei străluciri ce păleşte tot mai mult?... Aşa se face că la atingerea aspră a vieţii care năvăleşte valuri—valuri în jurul tău te trezeşti şi tu, deodată, din visu—ţi frumos şi tot ce—ţi mai rămîne e un dor adînc ce—ţi umple pieptul de dulci înfiorări.

Iată, iubite cititor, ce sentimente îl stăpîneau de fiecare dată cînd trecea prin multvestita cetate a Niirnbergului, pe acela care scrie aceste pagini pentru tine. Poposind în faţa minunatei fîntîni din piaţă, ori la monumentul funerar din biserica Sfîntul Sebald, sau la capela Sfîntului Laurenţiu, ori sus în burg, în faţa primăriei, contemplînd capodoperele pline de profunzime ale lui Albrecht Durer, el se dăruia în întregime dulcilor visări care—l transportau în mijlocul splendorii vechii cetăţi crăieşti. Îi veneau atunci în minte stihurile nemeşteşugite ale *pater*—ului Rosenbluth.

O, Nürenberg! O, falnică cetate!
Săgeata faimei tale—n ţintă bate.
Din arcu—nţelepciunii a pornit.
Şi adevăru—n tine—a zămislit!

Icoane ale harnicei vieţi burgheze din acele vremi, cînd arta şi meşteşugul îşi dădeau mîna într—o activitate plină de avînt, îi răsăreau clar înainte, sădindu—i în suflet o bucurie şi o vioiciune fără seamăn. îngăduie aşadar, iubite cititor, să—ţi înfăţişez una dintre aceste icoane. Poate că o vei privi cu plăcere, ba chiar cu un surîs de voie bună; poate că şi tu însuţi te vei simţi ca la tine acasă în căminul meşterului Martin, printre buţile şi doagele sale.

Aşadar, înfăptuiască—se cu adevărat lucrul pe care scriitorul acestor pagini îl doreşte din adîncul sufletului.

CUM A FOST ALES MEŞTERUL MARTIN STAROSTE AL BRESLEI ŞI CUVINTELE LUI DE MULŢUMIRE

În ziua de 1 mai a anului 1580, preacinstita breaslă a dogarilor, sau, cum li se mai zice, a butnarilor, din slobodul oraş crăiesc Nürnberg, a ţinut adunarea sa sărbătorească, potrivit vechilor datini şi obiceiuri. Nu cu mult timp in urmă fusese dus la locul de veci unul dintre mai—marii breslei şi în locul lui trebuia ales altul. Alegerea căzu asupra meşterului Martin. Într—adevăr, nu se afla aproape nimeni altul care să se priceapă ca el la făcutul buţilor trainice si frumos lucrate, nimeni altul care să cunoască aşa de bine rosturile aşezării vinului în hrube; de aceea şi număra el printre muşteriii săi pe domnii cei mai de vază si ducea un trai îmbelşugat, ba chiar putem spune că trăia în bogăţie. Drept care, iată cu vini ele rostite de către preacinstitul pîrgar al breslei, Jakobus Paumgartner, ia alegerea meşterului Martin:

—Tare bine aţi făcut, dragi prieteni, alegîndu—l ca staroste al vostru pe meşterul Martin, căci dregătoria aceasta n—ar fi putut încăpea pe mîini mai bune. Meşterul Martin se bucură de cinstirea tuturor acelora care—l cunosc, mulţumită deosebitei lui priceperi şi vechiului meşteşug de a păstra şi îngriji nobila băutură a vinului. Hărnicia lui neobosită şi viaţa cumpătată pe care o duce, cu toată averea pe care a agonisit—o, să vă fie tuturor pildă vrednică de urmat. Aşadar, iubite meştere Martin, te salutăm din toată inima ca vrednic staroste al breslei noastre!

Rostind aceste cuvinte, Paumgartner se ridică în picioare şi păşi înainte cu braţele larg deschise, aşteptînd ca meşterul Martin să se apropie. Într—adevăr, Martin îşi propti amîndouă mîinile în braţele jeţului în care şedea şi—şi ridică, tacticos şi greoi, trupul lui cel bine hrănit. Făcu cîţiva paşi în întîmpinarea frăţeştii îmbrăţişări a lui Paumgartner, la care însă aproape că nu răspunse.

—Meştere Martin, vorbi Paumgartner puţin încurcat de asemenea răceală, nu cumva îţi pare rău că te—am ales starostele nostru?

Meşterul Martin, după obiceiul lui, îşi dădu capul pe spate şi, jucîndu—şi degetele mîinilor pe pîntecu—i burduhănos, îşi împinse buza de jos înainte şi—şi roti ochii holbaţi asupra întregii adunări. După care se întoarse către Paumgartner, grăind astfel:

—Cum ar putea domnia—ta crede că—mi pare rău să primesc ceea ce mi se cuvine? Cine dispreţuieşte oare răsplata osîrdiei sale, cine alungă din prag pe acel rău platnic care vine în sfîrşit să aducă banii luaţi cu împrumut de multă vreme? Ei, oameni buni — (acum Martin se adresa către meşterii care stăteau în jurul lui) — ei, oameni buni, v—aţi dat în sfîrşit seama că *eu, anume eu* si nimeni altul trebuie să fiu starostele cinstitei noastre bresle? Căci, ce anume cereţi de la un staroste? Poate cereţi să fie cel mai iscusit în meşteşugul său? Duceţi—vă de vedeţi butoiul meu de două sute de vedre, făcut fără foc, această adevărată capodoperă şi pe urmă să—mi spuneţi dacă vreunul dintre voi se poate lăuda că a săvîrşit şi el ceva asemănător în privinţa trăiniciei şi frumuseţii lucrului. Vreţi ca starostele vostru să aibă bani şi avere? Veniţi în casa mea şi voi deschide sipetele şi scrinurile mele, ca să vă încîntaţi privirile la sclipirea aurului şi a argintului. Iar dacă spuneţi că un staroste trebuie să se bucure de cinstirea celor mari, cît şi de a celor mici, atunci vă poftesc să—i întrebaţi pe preacinstiţii dregători ai sfatului nostru; întrebaţi—i pe prinţii şi domnii din toate împrejurimile bunului nostru oraş Nürnberg întrebaţi—l pe preasfinţia—sa episcopul de Bamberg, întrebaţi—i pe toţi ce părere au despre meşterul Martin. Vă încredinţez că nu veţi auzi nimic rău despre mine.

Meşterul Martin se bătu cu palma peste pîntecul lui respectabil, cu vădită mulţumire, surise cu ochii pe jumătate închişi şi, cum toţi cei de faţă tăceau şi numai ici—colo cîte o tuse vădea oarecare îndoială, vorbi mai departe:

—Bag însă de samă că mi se cere să rostesc şi cuvinte de mare mulţumire pentru că, în sfîrşit, Domnul v—a luminat minţile cînd aţi făcut alegerea. Prea bine! Ori de cîte ori mi se dă răsplata muncii mele, ori de cîte ori datornicul îşi plăteşte datoria, se înţelege că scriu în josul ţidulei: „Am primit cu mulţumiri, eu, Tobias Martin, butnari" Primiţi aşadar mulţumiri din toată inima pentru că, alegîndu—mă starostele vostru, v—aţi plătit o datorie veche. De altfel, vă făgăduiesc că voi îndeplini îndatoririle dregătoriei mele cu toată credinţa şi cu toată osîrdia. Şi, pe cît îmi va sta în puteri, nu voi pregeta să ajut breasla, să vă ajut şi pe fiecare dintre voi, la nevoie, cu sfatul ori cu fapta. Doresc din toată inima să păstrez vestita noastră breaslă la înălţimea şi în cinstirea de care se bucură astăzi. Vă poftesc — pe domnia—ta, cinstite pîrgar, şi pe voi toţi, dragi prieteni şi meşteri — să veniţi duminica viitoare la un ospăţ prietenesc. Şi atunci, cu sufletele înveselite, la un pahar de vin de Hochheim, de Johannisberg sau de oricare alt vin nobil veţi

pofti a bea din pivniţa mea îndestulată, să chibzuim ce lucruri de folos am putea face spre binele nostru al tuturor ! Încă o dată vă poftesc din toată inima.

Feţele venerabililor meşteri, care se întunecaseră vădit la cuvîntarea trufaşă a lui Martin, se luminară acum şi, după tăcerea aceea posacă, urmă o sporovăială veselă, din care se puteau desprinde multe cuvinte de laudă privind înaltele merite ale meşterului Martin şi ale neasemuitei sale pivniţe. Făgăduiră cu toţii că vor veni duminica viitoare şi dădură mina cu noul staroste, care le—o scutură din toată inima; ba chiar pe cîte unul din meşteri, Martin îl strînse uşurel către sine, chip îmbrăţişîndu—l. Astfel se despărţiră plini de voie bună.

CE S—A PETRECUT DUPĂ ACEEA ÎN CASA MEŞTERULUI MARTIN

Pentru a ajunge acasă, pîrgarul Jakobus Paumgartner trebuia să treacă prin dreptul casei meşterului Martin. Cînd se aflară amîndoi în faţa porţii şi Paumgartner vroi să—şi urmeze calea înainte, meşterul Martin îşi scoase tichia din cap şi, cu o plecăciune respectuoasă şi cît putea el de adîncă, îi adresă următoarele cuvinte:

—Ce bine mi—ar părea, iubite şi cinstite domn, dacă aţi binevoi să intraţi cîteva clipe în umila mea căsuţă şi să—mi îngăduiţi a afla desfătare şi învăţătură în cuvintele înţelepte ale domniei—voastre.

—Iubite meştere Martin, îi răspunse Paumgartner zîmbind, mă opresc bucuros la domnia—ta, dar de ce spui că ai o casă umilă? Ştiu prea bine că în privinţa podoabelor şi vaselor de preţ nu te poate întrece nimeni dintre cei mai avuţi locuitori ai oraşului. Doar de curînd ai isprăvit frumoasa zidire care face fala vestitului nostru oraş şi despre a cărei întocmire lăuntrică nici nu mai e nevoie să pomenesc, căci nu s—ar ruşina de ea nici un nobil.

Bătrînul Paumgartner avea dreptate, fiindcă de îndată ce deschideai uşa lustruită şi împodobită cu ferecaturi grele de alamă, păşeai într—o tindă încăpătoare, cu pardoseală îngrijită, cu picturi frumoase pe pereţi, cu scrinuri şi scaune sculptate, arătînd aproape ca o sală de festivităţi. De aceea fiecare asculta bucuros de invitaţia care, potrivit unui vechi obicei, glăsuia în versuri, pe o tăbliţă agăţată chiar lîngă uşă:

Cine vrea să urce aici scările,
Să aibă curate încălţările.
De nu, să şi le scoată frumuşel,
Ca nimeni să nu se plîngă de el.
Un om simţit, fără să i se spună,
Cunoaşte singur purtarea cea bună.

Ziua fusese călduroasă şi acum, la căderea sorii, era Zăpuşeală în odăi. De aceea meşterul Martin îl pofti pe nobilul său oaspe în spaţioasa şi răcoroasa bucătărie de paradă. Astfel se numea pe vremea aceea încăperea din casele burghezilor înstăriţi care era întocmită, într—adevăr, ca o bucătărie, dar nu spre a fi folosită în acest scop, ci era doar împodobită cu felurite ustensile casnice de preţ. Îndată ce intră, meşterul Martin strigă cu glas puternic:

—Roza, Roza!

Uşa se deschise pe dată şi Roza, singura fiică a meşterului Martin, intră în încăpere.

Te poftesc, iubite cititor, ca în clipa aceasta să—ţi trezeşti în amintire capodoperele marelui nostru Albrecht Durer. Aş dori să revezi vii siluetele tinerelor fete, cu privirea lor mîndră şi totodată dulce şi cuviincioasă. Gîndeşte—te la statura lor delicată şi plină de nobleţe, la fruntea frumos boltită si mai albă decît crinul, la bujorii din obraji, fragezi ca nişte petale de trandafir, la buzele de culoarea vişinei coapte şi a căror fierbinţeală o simţi parcă, la ochii plini de blinda melancolie, umbriţi de gene negre, precum raza lunii e umbrită de bolta întunecoasă a unui tufiş; gîndeşte—te la părul mătăsos, împletit în cozi bogate şi potrivite cu măiestrie în jurul capului... gîndeşte—te la frumuseţea cerească a acelor fecioare şi o vei vedea înaintea ta pe încîntătoarea Roza. Cum ar fi putut povestitorul să—ţi descrie altfel pe această copilă divină? îngăduie—mi, totuşi, să pomenesc şi de uri alt tînăr şi vrednic artist al cărui piept a fost şi el încălzit de raza strălucitoare a acelor vremuri frumoase. E vorba de pictorul german Cornelius[1], la Roma. „Nu sînt nici domnişoară, nici frumoasă!"[2] Aşa cum e înfăţişată Margarete, rostind aceste cuvinte, în ilustraţiile lui Cornelius pentru nemuritorul *Faust* al lui Goethe, tot astfel cred că arăta şi Roza in clipele cînd se vedea silită să îndepărteze cu o feciorelnică sfială pe admiratorii prea întreprinzători.

Cu un gest de smerenie copilărească, Roza se aplecă în faţa lui Paumgartner şi, luîndu—i mîna, i—o sărută. Obrajii palizi ai bătrînului domn se înroşiră deodată şi, asemenea soarelui la asfinţit care înainte de a scăpata mai aruncă un snop de lumină, poleind cu aur tufişurile negre, în ochii oaspetelui se aprinse o clipă flacăra tinereţii de mult trecute.

—Ehei, iubite meştere Martin! exclamă el cu glas sonor. Domnia—ta eşti un om înstărit, un om bogat

---

[1] *Peter von Cornelius* (1783 — 1867), pictor german, care a făcut între 1810 şi 1811 douăsprezece ilustraţii pentru *Faust* de Goethe.
[2] Vezi replica Margaretei, în Goethe, *Faust, Partea întîi,* scena *Pe stradă.*

dar cel mai frumos odor pe care ţi l—a hărăzit Domnul este minunata dumitale fiică. Dacă noi, bătrînii din sfatul oraşului, simţim că ne creşte inima şi nu ne putem îndepărta privirile de la această dulce copilă, d—apoi cine le—ar putea lua în nume de rău celor tineri că rămîn încremeniţi locului pe stradă cînd o întîlnesc, că la biserică în loc da a—l vedea pe Domnul nostru întru spirit, n—o văd decît pe fata domniei—tale, că pe Allerwiese, sau în alte părţi unde are loc cîte o serbare, se ţin scai de fiica domniei—tale, oftînd, aruncîndu—i priviri galeşe şi spunîndu—i vorbe mieroase, spre marele necaz al tuturor celorlalte fete. Da, meştere Martin, poţi să—ţi alegi ginere printre tinerii noştri patricieni, sau de oriunde vei pofti.

Chipul meşterului Martin se întunecă; îi porunci fiicei sale să aducă vin vechi şi nobil şi, după ce fata plecă, roşie pînă peste urechi şi cu privirea în pămînt, îi vorbi astfel bătrînului Paumgartner:

—Da, iubite domn, este adevărat că fata mea e de o frumuseţe aleasă şi că în această privinţă cerul a fost darnic cu mine; dar mă mir că domnia—ta ai găsit de cuviinţă să pomeneşti acest lucru faţă de ea; iar cît despre un ginere dintre patricieni, nici nu poate fi vorba de aşa ceva.

—Lasă, meştere Martin, îi răspunse Paumgartner rîzînd, doar ştii că nu poţi să taci cînd ai sufletul prea plin. Şi, crede—mă, văzînd—o pe Roza, începe să—mi joace şi mie inima, aşa bătrînă şi leneşă cum este şi nu se poate întîmpla nimic rău dacă spun fără înconjur ceea ce copila însăşi ştie prea bine.

Fata aduse vinul şi două pocale mari, iar Martin împinse în mijlocul odăii masa cea grea, măiestrit sculptată. Dar nici n—apucară să se aşeze bine la masă şi meşterul Martin nici nu sfîrşise să umple paharele, că în faţa casei se auzi un tropot de cal. Părea că s—a oprit un călăreţ a cărui voce se şi auzi răsunînd puternic în tindă. Roza cobori repede şi se întoarse cu vestea că a venit bătrînul iuncăr Heinrich von Spangenberg şi doreşte să stea de vorbă cu meşterul Martin.

—Ei, strigă Martin, se vede că seara asta e cu noroc căci mi—a sosit şi muşteriul meu cel mai vechi. Sigur că—mi aduce noi comenzi, sigur că m—apuc iar de lucru.

Şi cu aceste cuvinte, se grăbi să iasă în întîmpinarea oaspetelui său binevenit.

CUM ŞI—A ÎNĂLŢAT MEŞTERUL MARTIN MESERIA MAI PRESUS DE TOATE CELELALTE

Vinul de Hochheim scînteia în frumoasele pocale şlefuite, dezlegînd limbile şi inimile celor trei băutori. Cu toată vîrsta înaintată, bătrînul Spangenberg mai era încă plin de viaţă si se pricepea să povestească cite o întîmplare hazlie din tinereţe, astfel încît pîntecul meşterului Martin tresaltă cu putere, iar stăpînul lui trebuia să—şi şteargă necontenit lacrimile prilejuite de un rîs nestăpînit. Şi domnul Paumgartner lăsă la o parte, mai mult ca altă dată, gravitatea lui de staroste al pîrgarilor, sorbind din plin paharul de licoare nobilă şi luînd parte la discuţie. Cînd însă Roza intră cu un coşuleţ curat sub braţ, din care scoase o faţă de masă şi şervete sclipitor de albe, ca omătul proaspăt căzut, cînd, cu seriozitate de gospodină, prinse a forfoti prin încăpere, aşezînd tacîmurile şi punînd pe masă felurite mîncăruri bogate în mirodenii şi cu un zîmbet dulce îi pofti să nu refuze ceea ce fusese pregătit în grabă, atunci vorbele şi rîsetele amuţiră. Atît Paumgartner cît şi Spangenberg nu—şi mai puteau desprinde privirile de la încîntătoarea fată; pînă şi meşterul Martin, rezemat în tihnă de spătarul jilţului şi cu mîinile adunate laolaltă, privea cu un zîmbet de mare plăcere îndeletnicirile ei gospodăreşti. Cînd fata dădu să plece, bătrînul Spangenberg sări în sus, sprinten ca un tinerel, o apucă de umeri şi, cu ochii plini de lacrimi, o sărută de două sau de trei ori pe frunte, exclamînd mereu:

—Îngeraşule! Fetiţă dulce şi cuminte!

Apoi se întoarse la locul său, cuprins parcă de îngîndurare.

Paumgartner închină în sănătatea Rozei.

—Da, începu Spangenberg după ce copila ieşi, da, meştere Martin, cerul ţi—a dăruit cu această fată un odor pe care nici nu—l poţi preţui cît se cuvine. Ea îţi va aduce onoruri şi mai înalte căci *cine,* din orice stare ar fi, n—ar rîvni să—ţi fie ginere?

—Ei, vezi, sări Paumgartner, vezi, meştere Martin, că şi nobilul domn von Spangenberg gîndeşte ca şi mine? O şi văd pe draga noastră Roza mireasă de patrician, cu podoabă de perle scumpe în părul ei de aur.

—Dragii mei domni, grăi meşterul Martin din cale—afară de necăjit, cum puteţi vorbi într—una de un lucru la care deocamdată nici nu mă gindesc? Roza a împlinit abia optsprezece ani şi o copilă la o virstă atît de fragedă nu trebuie să aibă în cap măritişul. Cum se vor potrivi treburile mai tîrziu — asta este cu totul în voia Domnului — dar un lucru e sigur, şi anume că de mîna fetei mele nu se va atinge vreun patrician sau altcineva, ci numai acel meşter de poloboace pe care eu îl voi socoti cel mai vrednic şi cel mai iscusit in meseria lui. Şi asta, bineînţeles, dacă fata mea îl va vroi, căci nu o voi sili să facă nimic pe lume împotriva voinţei ei şi cu atît mai puţin o căsătorie care nu—i e pe plac.

Spangenberg şi Paumgartner se uitară unul la altul, miraţi peste măsură de ciudatele cuvinte ale meşterului. Tuşind ca să—şi dreagă vocea, Spangenberg întrebă:

—Prin urmare nici un tinăr care nu—i din breasla dumitale nu—ţi poate peţi fata?

—S—o ferească Dumnezeu de aşa ceva! răspunse Martin.
—Dar dacă un meşter tînăr şi harnic, dintr—o breaslă
nobilă, bunăoară un aurar sau chiar un artist vrednic o peţeşte pe Roza şi—i place şi ei mai mult decît oricare altul, atunci ce—ai să faci ?

Meşterul Martin îi întoarse cuvîntul, dîndu—şi capul pe spate:
—Atunci îi voi spune: Arată—mi, dragă tinere, un butoi de două sute de vedre pe care l—ai legat, ca dovadă a măiestriei tale! Şi dacă nu va fi în stare de acest lucru, atunci fără nici o supărare îi voi deschide uşa şi—l voi pofti cu toată bunacuviinţă, să încerce în altă parte.
—Şi dacă, urmă Spangenberg, acest tînăr îţi va răspunde: nu pot să arăt domniei—tale o asemenea lucrare, dar vino, te rog, cu mine, în piaţa oraşului, să vezi o clădire impunătoare care—şi înalţă spre cer turnurile zvelte — *aceea* e dovada măiestriei mele.

Meşterul Martin întrerupse nerăbdător vorbele lui Spangenberg:
—Ah, iubite domn, zadarnic te osteneşti să—mi schimbi părerea. Ginerele meu trebuie să fie din breasla mea, căci meseria pe care o am e cea mai frumoasă din oiţe pot să fie pe lume. Nu cumva îţi închipui, domnia—ta, că ajunge să tragi cercurile peste doage ca polobocul să ţină? Şi—apoi nu—i minunat şi frumos că în meseria noastră se mai cere şi priceperea de a îngriji şi dichisi darul ceresc, nobila licoare — vinul — ca să—i meargă bine şi să străbată în vinele noastre cu puterea şi dulceaţa unui adevărat şi înflăcărat spirit? Dar ce să mai spun de alcătuirea în sine a butoaielor? Mai întîi, ca lucrarea noastră să izbutească nu trebuie oare să cumpănim şi să măsurăm toate cu cea mai mare grijă? Trebuie să fim meşteri în socoteli şi măsurători, căci altfel cum am putea să prevedem proporţiile şi volumul vaselor? Nici nu ştii, iubite domn, cum îmi rîde inima cînd aduc un poloboc mare la masa de legat după ce cercurile au fost chibzuit lucrate cu dalta şi priboiul, şi cînd încep calfele să dea cu ciocanul în *baschii* — poc, poc... poc, poc! Ehei, ce muzică veselă! Apoi lucrarea este gata, fără nici un cusur, şi crede—mă că pot să mă uit în jur cu mîndrie, cînd iau în mînă plaivazul ca să—mi pun pe fundul butoiului numele meu, cunoscut şi cinstit de toţi cei ce fac vin. Ai pomenit de meşteri constructori, iubite domn. Fără îndoială, o casă frumoasă este o lucrare minunată, dar dacă aş fi meşter constructor şi mi s—ar întîmpla să trec pe lîngă clădirea înălţată de mine, iar de sus, din foişor, m—ar privi vreun om de nimic, vreun netot care a cumpărat casa, mi—ar arde obrazul de ruşine şi, de ciudă şi mînie, mi—ar veni să dărîm ce—am zidit. Aşa ceva însă nu mi se poate întîmpla cu clădirile mele. În ele sălăşluieşte spiritul cel mai curat de pe lume — nobilul vin. Binecuvîntată fie de Domnul meseria mea!
—Ai rostit o cuvîntare de laudă frumoasă şi plină de foc, spuse Spangenberg; îţi face cinste faptul că dai o preţuire atît de înaltă meseriei dumitale, dar nu te supăra şi îngăduie—mi să urinez cu întrebările. Ce se va întîmpla dacă vine într—adevar un patrician să—ţi peţească fata? Cînd eşti cu adevărat pus în faţa unui fapt, lucrurile se petrec cu totul altfel decît cum ţi le—ai închipuit.
—Ah! exclamă meşterul Martin cu aprindere, ah, ce alta aş putea face decît să—i răspund cu o plecăciune cuviincioasă: „Iubite domn, dacă aţi fi un butnar iscusit... dar aşa..."
—Mai ascultă ceva, ii tăie vorba Spangenberg. Ce—ai zice dacă într—o bună zi un iuncăr falnic, călare pe un armăsar de rasă şi urmat de un alai strălucit de cavaleri îmbrăcaţi în straie bogate, s—ar opri în faţa casei dumitale şi ţi—ar cere—o pe Roza de nevastă?
—Ehehei! exclamă meşterul Martin şi mai aprins; ehehei, să vezi domnia—ta ce m—aş grăbi să trag toate zăvoarele la uşi, să vezi cum i—aş striga în gura mare: „Vezi—ţi de drum, vezi—ţi de drum, preatemute domn iuncăr! Roze ca a mea nu înfloresc pentru domnia—ta. Ţi—aş putea da pivniţa mea cu vinuri, ţi—aş putea da grămezile mele de aur, ia—o şi pe slujnicuţă pe deasupra — dar mai bine vezi—ţi de drum!

Bătrînul Spangenberg, stacojiu la faţă, se ridică din jilţ, îşi sprijini pumnii în masă şi, cu privirea plecată, vorbi iarăşi după o clipă de tăcere:
—Acum, meştere Martin, îţi pun ultima întrebare: dacă iuncărul care s—ar opri în faţa casei dumitale ar fi chiar fiul meu, dacă aş fi şi eu cu dînsul — şi atunci ţi—ai zăvori uşa? Şi atunci ai crede că am venit de dragul pivniţei cu vinuri şi a grămezilor dumitale de aur?
—N—aş crede cîtuşi de puţin aşa ceva, răspunse meşterul Martin, cîtuşi de puţin, iubite şi stimate domn. V—aş deschide cu toată dragostea uşa şi v—aş pofti să vă folosiţi de toată casa mea; dar în ceea ce priveşte pe Roza, iată ce v—aş spune: „Dacă ar fi vrut cerul ca bravul domn iuncăr al domniei—tale să fie un butnar vrednic şi iscusit, în lumea întreagă nu s—ar afla ginere mai pe placul meu, dar aşa?!"... Ah,

iubite domn, de ce mă necăjeşti şi mă chinuieşti cu asemenea întrebări ciudate? Iaca, sfatul nostru vesel s—a curmat şi pocalele pline tînjesc. Să nu mai vorbim de ginere şi de nunta Rozei şi îngăduie—mi să beau în sănătatea fiului domniei—tale, care, după cîte am aflat, e un iuncăr de toată mîndreţea.

Meşterul Martin închină paharul, iar Paunigartner îi urmă pilda, exclamînd:

—Să punem capăt cuvintelor în doi peri şi să—ţi trăiască feciorul!

Spangenberg ciocni cu ei, apoi zise cu un zîmbet silit:

—Se înţelege că am vorbit în glumă, căci numai o patimă nesocotită l—ar putea îndemna pe fiul meu s—o peţească pe fata dumitale, neţinînd seamă nici de rang, nici de obîrşie, cînd el îşi poate alege o soţie din familiile cele mai de neam. Totuşi ai fi putut să—mi răspunzi mai prietenos.

—Vai, iubite domn, nici în glumă nu pot vorbi altfel decît aş vorbi, dacă lucrul acela de mirare, născocit de domnia—ta, s—ar întîmpla cu adevărat. Nu te supăra că sînt mîndru, căci însăşi domnia—ta poţi mărturisi că nu se află pe aceste meleaguri meşter butnar mai iscusit decît mine, că mă pricep la vinuri, că respect cu toată străşnicia înţeleaptă ordonanţă cu privire la vinuri, dată de împăratul Maximilian, care odihneşte astăzi întru Domnul, că mă fe—feresc, ca bun creştin ce mă aflu, de orice fărădelege, că nu—mi afum polobocul cel de două sute de vedre decît cu un singur *lot* de pucioasă, de cea mai curată, cît trebuie pentru întreţinere; de toate acestea, iubiţii mei domni, vă veţi încredinţa cu prisosinţă, gustînd vinul meu.

După ce se aşeză iarăşi la loc, Spangenberg se sili să pară vesel, iar Paumgartner aduse vorba despre altele. Dar după cum un maestru se străduieşte zadarnic să mai scoată acorduri melodioase dintr—un instrument ale cărui strune au fost odată dezacordate, tot astfel vorba între cei trei nu se mai putea închega. Spangenberg îşi chemă slugile şi părăsi posac casa în care intrase atît de plin de voie bună.

PROROCIREA BĂTRÎNEI BUNICE

Meşterul Martin, pe care plecarea supărată a vechiului şi bunului său muşteriu îl cam pusese pe gînduri, se întoarse către Paumgartner care tocmai îşi golise paharul şi se pregătea să—şi ia rămas bun:
—Nu pricep ce urmărea bătrînul cu cuvintele sale şi de ce, pînă la urmă, s—a şi supărat.
—Iubite meştere Martin, începu Paumgartner, eşti un om vrednic şi cu frica lui Dumnezeu şi fiecare are dreptul să preţuiască ceea ce săvîrşeşte cu vrednicia lui şi ceea ce i—a adus bogăţia şi cinstirea celorlalţi. Nu este îngăduit însă ca toate acestea să—l împingă spre trufie, căci trufia este potrivnică învăţăturii creştine. Chiar şi la întrunirea de azi a breslei nu ai avut dreptate, punîndu—te mai presus de toţi ceilalţi meşteri. Nu zic ba, s—ar putea să fii în meseria dumitale mai priceput decît alţii, dar dacă chiar dumneata le scoţi ochii cu asta, n—ai să le stîrneşti decît supărarea şi ciuda. Şi acum, poftim! la ce ai ajuns în seara asta! Doar nu poţi să fii atîta de orbit, încît să bănuieşti în cuvintele lui Spangenberg altceva decît o glumă pentru a te pune la încercare şi a vedea cît de departe poţi merge cu trufia dumitale încăpăţînată. Cinstitul domn trebuie să se fi simţit tare jignit că dumneata n—ai vrut să vezi decît lăcomie la nobilii peţitori ai Rozei. Şi încă toate ar fi fost bune dacă te arătai mai înţelegător atunci cînd Spangenberg a adus vorba chiar de fiul lui. De ce nu i—ai spus: „Da, iubite şi stimate domn, dacă ai veni domnia—ta însuţi cu feciorul domniei—tale să—mi peţeşti fata, n—aş fi de loc pregătit pentru asemenea cinste înaltă şi hotărîrile mele cele mai straşnice s—ar zdruncina"... Da, de ai fi vorbit astfel, nu se putea întîmpla nimic alta decît că, uitînd jignirile, bătrînul Spangenberg ar fi zîmbit vesel şi şi—ar fi recăpătat toată voia bună.
—Ocărăşte—mă, vorbi meşterul Martin, ocărăşte—mă în toată legea, căci aşa mi se cuvine, dar crede—mă că auzindu—l cum rosteşte asemenea năzdrăvănii, parcă mi s—a pus o gheară în gît şi n—am putut răspunde alta, decît ceea ce i—am răspuns.
—Şi apoi, urmă Paumgartner, mai este şi gîndul acela smintit de a nu—ţi mărita fata decît după un butnar. Dumneata spui că soarta fetei dumitale e în voia cerului şi totuşi, în prostia dumitale pămîntească, te împotriveşti pînă şi puterii divine, hotărînd dinainte, cu încăpăţînare, să—ţi alegi ginere dintr—un cerc mărginit de oameni. Asta ar putea să te nenorocească şi pe dumneata şi pe Roza. Renunţă, meştere Martin, renunţă la asemenea sminteală copilărească şi nevrednică de un bun creştin şi îngăduie să se facă voia cerului, care va sădi in inima curată a fetei dumitale hotărîrea cea bună.
—Ah, cinstite domn, rosti meşterul Martin, uitînd orice trufie; abia acum văd cît am greşit nespunîndu—ţi toate de la început. Domnia—ta socoti că numai prea marea preţuire ce—o dau meseriei mele m—a dus la hotărîrea neclintită de a nu o mărita pe Roza decît după un meşter butnar. Să ştii că mi—i aşa şi că mai am alt temei, pe cît de straniu pe atît de tainic. Nu vreau să te las să pleci, pînă nu afli despre ce e vorba, nu vreau să te culci în seara asta supărat pe mine. Te poftesc din toată inima să te aşezi şi să mai stai cîteva clipe. Iată aici încă o sticlă din vinul cel mai vechi pe care iuncărul l—a dispreţuit în supărarea lui. Fă—mi acest hatîr.

Paumgartner rămase uimit de stăruinţa şi felul deschis de a vorbi al meşterului Martin, lucruri care nu erau nicidecum în firea acestuia; se părea că omul îşi simţea inima apăsată de o povară de care era dornic să scape. Îndată ce Paumgartner se aşează şi bău un pahar de vin, meşterul Martin începu astfel:

—Domnia—ta ştii că buna mea nevastă a murit curînd după venirea pe lume a Rozei, din cauza naşterii grele. Pe vremea aceea mai trăia încă bunica mea, dacă se poate spune că mai trăieşte despre un om care zace zi şi noapte nemişcat în pat, surd, orb şi abia în stare să scoată cîte un cuvînt. Roza a fost botezată şi doica şedea cu ea în odaia în care zăcea bunica mea. Eu eram nespus de mîhnit şi, totodată, cînd mă uitam la frumoasa copilă, simţeam un ciudat amestec de bucurie şi de tristeţe, şi atîta tulburare, încît nu mai eram în stare de nimic, ci stăteam mereu la căpătîiul bătrînei mele bunice, pe care o socoteam fericită, căci toate durerile pămînteşti îi deveniseră străine.

Şi cum mă uitam într—o zi la chipul palid al bătrînei, am văzut—o deodată zîmbind ciudat; ai fi zis că trăsăturile ei ofilite se netezeau, iar obrajii veştejiţi prindeau culoare. S—a ridicat în capul oaselor şi, minată parcă de o putere miraculoasă, şi—a întins braţele ţepene, lucru care pînă atunci nu fusese în stare să—l facă. Am auzit—o desluşit chemînd cu glas slab şi dulce: „Roza, draga mea Roza!" Doica i—a adus copilul pe care ea l—a luat în braţe şi a prins a—l legăna. Dar închipuie—ţi cinstite domn, mirarea ba chiar spaima mea, auzind—o cîntînd cu glas limpede şi puternic un cîntec în felul imnurilor vesele ale domnului Hans Berchler, stăpînul hanului, „La spirit", din Strassburg, care suna aşa:

Copilă dragă cu obrajii de floare,
Roza, ascultă porunca cea mare:
Să n—ai în inimă decît pe Dumnezeu,
De orice rău să fii ferită
Să nu nutreşti vreo dorinţă smintită.
Şi să nu—ţi baţi joc de nimeni niciodată.
El îţi va aduce o căsuţă aurie
Plină de miresme bogate.
Îngeri albi vor cînta cu bucurie
Cîntecul dragostei adevărate.
Căsuţa cea strălucitoare
El ţi—o va pune la picioare.
Ai să—l îmbrăţişezi în prag
Fără să—l întrebi pe tatăl tău
Dacă mirele i—i drag.
În casă, căsuţă aduce
Har, noroc şi comoară.
Fii cu luare—aminte, fecioară,
Ea vorba cea adevărată,
Ca să trăieşti de Domnul binecuvîntată!

După ce bunica şi—a isprăvit cîntecul, a aşezat cu grijă fetiţa pe pat şi, punîndu—şi mîna ofilită şi tremurîndă pe fruntea ei, a bolborosit cuvinte neînţelese, dar faţa—i strălucitoare arăta că rosteşte rugăciuni. Apoi şi—a lăsat capul să cadă pe pernă şi în clipa cînd doica s—a depărtat cu copilul a suspinat adînc. Murise.

—Într—adevăr, zise Paumgartner după ce meşterul Martin tăcu — într—adevăr, e o poveste stranie; dar nu văd de loc ce legătură are cîntecul profetic al străbunicii cu hotărîrea dumitale încăpăţînată de a nu o mărita pe Roza decît cu un meşter butnar.

—Dar e cît se poate de limpede, răspunse meşterul Martin, că, luminată de harul dumnezeiesc în ultimele clipe ale vieţii sale, bătrîna a prorocit ce trebuie să se întîmple Rozei ca să fie fericită. Mirele care, cu căsuţa lui, aduce în casă har, noroc si comoară nu poate fi decît un meşter butnar iscusit, care a construit la mine lucrarea lui cea mai de seamă — căsuţa cea frumoasă şi curată. Ce altă căsuţă se umple de miresme bogate, decît polobocul de vin? Iar atunci cînd vinul fierbe, el murmură şi susură — iată deci îngeraşii care vin şi pleacă, valuri—valuri, cîntîndu—şi cîntecele lor vesele. Da, da! Bătrîna mea bunică nu s—a gîndit la nici un alt mire, decît la un meşter butnar, şi aşa rămîne.

—Iubite meştere Martin, dumneata înţelegi cuvintele bătrînei în felul dumitale. *Eu* însă nu le pot da acest înţeles şi rămîn la convingerea că trebuie să laşi toate după cum va fi voia cerului şi dorinţa inimii fetei dumitale; socot că acesta este sensul prorocirii.

—Iar eu, îl Întrerupse nerăbdător Martin, eu rămîn la părerea că ginere nu—mi poate fi nimeni altul decil un meşter butnar iscusit!

Paumgartner fu cît pe—aci să se minie din pricina încăpăţînării lui Martin, dar se stăpîni şi se ridică din *jeţ* spunînd:

—E tîrziu, meştere Martin. Ne ajunge atîta băutură şi atîta vorbă, care nu par a ne mai fi de folos.

Cînd ieşiră în tindă dădură peste o femeie tînără cu cinci băieţi, dintre care cel mai mare nu putea să aibă mai mult de opt ani, iar cel mic poate nici şase luni. Femeia plîngea în hohote. Roza îi întîmpină, exclamînd:

—Doamne, Dumnezeule! Valentin a murit; iat—o pe soţia lui cu copiii.

—Cum? A murit Valentin?! strigă Martin zguduit. Vai, ce nenorocire, ce nenorocire! Gîndeşte—te, cinstite domn, vorbi el către Paumgartner, că Valentin era calfa mea cea mai bună, omul cel mai vrednic şi credincios. Acum cîtva timp s—a rănit foarte rău cu toporul, pe cînd întorcea unul din poloboacele cele mari. Rana s—a înveninat, pricinuindu—i o fierbinţeală grozavă si bietul om a murit în floarea vîrstei.

Vorbind, meşterul Martin se apropie de sărmana femeie care, scăldată în lacrimi, se tînguia că de—acum înainte au să—i moară copiii de foame.

—Cum? şopti Martin, asta—i părerea pe care o ai despre mine? Bărbatul dumitale s—a rănit lucrînd în atelierul meu şi acum crezi că am să te las pe drumuri? Nu; de azi înainte toţi veţi face parte din casa mea. Mîine, sau cînd veţi găsi de cuviinţă, îl vom înmormînta pe bietul dumitale bărbat, iar după aceea te vei muta cu copiii la ferma de lîngă Frauentor, unde se află atelierul meu cel mare în aer liber, în care lucrez zilnic cu calfele mele. Acolo poţi să îngrijeşti de gospodărie, iar eu îţi voi creşte băieţii, ca şi cînd ar fi copiii mei. Şi să ştii că—l iau în casa mea şi pe bătrînul dumitale socru. Pe vremuri, cînd avea braţul vînjos, a fost şi el o calfă vrednică. Şi dacă acum puterile nu—i mai îngăduie să lucreze cu maiul şi cu baticul, ori la masa de tras doage, tot va fi în stare să mai mînuiască barda ori să—mi răzuiască doagele cu zgîrciul. Într—un cuvînt, va fi primit împreună cu dumneata în casa mea.

Dacă meşterul Martin n—ar fi sprijinit—o la timp, femeia, copleşită de durere şi emoţie, s—ar fi prăbuşit la picioarele lui. Copilaşii mai vîrstnici i se agăţară de poala hainei, iar cei doi mai mici, pe care Roza îi ţinea în braţe, îşi întindeau minutele spre el, ca şi cum ar fi priceput tot.

Luîndu—şi rămas bun, bătrînul Paumgartner spuse zîmbind şi cu ochii înecaţi în lacrimi:

—Nu—i chip să fie cineva supărat pe dumneata, meştere Martin.

CUM S—AU CUNOSCUT DOI TINERI. FRIEDRICH ŞI REINHOLD, DE FELUL LOR CALFE

Pe un tăpşan înverzit, la umbra unor copaci înalţi, stătea întins un flăcău arătos, pe nume Friedrich. Soarele scăpătase şi pale de lumină trandafirie luceau în adîncul cerului. În depărtare se putea zări desluşit oraşul crăiesc Nürnberg, ce se întindea în vale, cu turnurile lui falnice profilate pe asfinţitul care le poleia vîrfurile cu aur. Tînărul, sprijinit într—un cot pe traista de drumeţ, arunca priviri pline de dor în vale. Rupse cîteva flori care creşteau lîngă el în iarbă şi le aruncă in văzduh, către asfinţit, apoi îşi coborî iarăşi privirea tristă, în timp ce lacrimi fierbinţi îi scînteiau sub pleoape. Într—un tîrziu îşi ridică fruntea, întinse braţele ca şi cînd ar fi vrut să cuprindă o făptură dragă şi Începu să cînte cu glas limpede şi plăcut:

O, drag oraşul meu,
Privelişte-nsorită,
Eu te—am purtat mereu
În inima—mi trudită.
Din zarea purpurie
Să cadă trandafiri,
Fiori de bucurie
Şi—a dragostei—mpliniri.
O, inimă, fii tare
Şi în durere şi—n dulce desfătare.
Tu, asfinţit scînteietor,
Fii credinciosu—mi vestitor,
Înlăcrimata mea solie
Către acea care mi—i dragă mie.
Şi dac—ar fi acum să mor,
Şi florile te—ar întreba,
Tu, fără a pregeta,
Răspunde—le: S—a prăpădit, de dor.

După ce—şi isprăvi cîntecul, Friedrich scoase clin traista de drum un bulgăre de ceară pe care—l încălzi la sîn şi prinse a modela din el, cu grijă mare şi cu meşteşug, un trandafir frumos cu multe petale delicate. Lucrînd, îngîna încetişor, ca pentru sine, cîte o strofă din cîntecul de adineauri şi era atît de adînci în gînduri încît nici nu observă că de o bucată de vreme în spate i se oprise un tînăr chipeş, care urmărea cu mult interes munca lui.

—Bravo, prietene, rosti în sfîrşit tînărul, îmi place lucrarea pe care—o plăsmuieşti.

Friedrich cătă speriat înapoi, dar văzînd lumina prietenoasă din ochii negri ai străinului, i se păru că—i un vechi cunoscut; răspunse zîmbind:

—Vai, iubite domn! Cum poţi dumneata lua în seamă un joc copilăresc, menit doar să—mi alunge urîtul în timpul călătoriei.

—Apoi dacă dumneata numeşti joc copilăresc o floare gingaş modelată atît de asemuitor naturii, înseamnă că eşti un sculptor dibaci şi cu multă experienţă. Mi—ai dat două prilejuri de desfătare: întîi mi—a mers drept la inimă cîntecul dumitale, pe care l—ai cîntat atît de frumos pe melodia turnătorului de litere Martin Häscher, iar acum admir măiestria dumitale în plăsmuirea formelor. Încotro te îndrepţi?

—Ţinta călătoriei mele este chiar înaintea ochilor noştri, îi răspunse Friedrich. Mă întorc la locul meu de baştină, în vestitul oraş crăiesc Nürnberg. însă soarele a scăpătat, de aceea am de gînd să mîn la noapte în satul acela din vale, iar mîine, cum se va lumina de ziuă, voi porni iarăşi la drum, ca să ajung către prînz la Nürnberg.

—Ce bine—mi pare! exclamă plin de bucurie tînărul. Avem acelaşi drum, căci şi eu merg tot la Nürnberg. Rămîn peste noapte şi eu cu dumneata în sat şi mîine pornim mai departe. Şi acum hai să mai stăm de vorbă!

Tînărul, pe nume Reinhold, se trînti în iarbă, lîngă Friedrich, şi urmă:

—După cum te—am văzut modelînd, sînt sigur că eşti un mare meşter turnător. Ori poate eşti aurar sau

argintar?

Friedrich, cu o privire tristă, pironită în pămînt, răspunse abătut:

—Vai, cinstite domn, dumneata mă socoti un om mai vrednic şi mai însemnat decît sînt în realitate. Îţi voi spune fără înconjur că am învăţat meseria de dogar şi acum vreau să intru calfă la un meşter vestit din Nürnberg. De bună seamă că mă vei dispreţui, afund că nu mă pricep să modelez chipuri frumoase şi să le torn în tipare, ci pun doar cercuri la butii şi hîrdaie.

Reinhold izbucni în rîs şi exclamă:

—Asta—i din cale—afară de nostim, zău! Dumneata aştepţi să te dispreţuiesc pentru că eşti dogar — în timp ce eu am aceeaşi meserie.

Friedrich îl privi încremenit de uimire, neştiind ce să creadă, căci îmbrăcămintea lui Reinhold nu se potrivea de loc unei calfe de dogar plecată la drum. Haina lui din postav negru cu revere de catifea, gulerul de dantelă fină, săbioara scurtă şi bereta cu pană lungă care atîrna în jos, te făceau să te gîndeşti mai degrabă la un neguţător cu stare; pe de altă parte, era în chipul şi în întreaga făptură a tînărului ceva nelămurit, care nu te lăsa să crezi că—i negustor. Observînd îndoiala lui Friedrich, Reinhold îşi scoase din sacul de drum şorţul de piele şi sculele de dogar şi, arătîndu—le, spuse:

—Uite aici, prietene, uită—te la toate acestea! Acum mă crezi că—ţi sînt tovarăş de breaslă? Ştiu că veşmintele mele te—au pus pe gînduri, dar află că eu vin din Strassburg unde dogarii umblă îmbrăcaţi ca nobilii. Bineînţeles, ca şi tine, avusesem şi eu dorinţa de altceva, dar acum socotesc meseria de dogar mai presus de orice şi mi—am clădit pe ea visuri frumoase de viitor. N—ai făcut şi tu la fel? Dar parcă aş zice că seninătatea tinereţii tale a fost umbrită de un nor negru, care te împiedică să priveşti vesel în juru—ţi. Cîntecul de adineaori era plin de dor şi jale, dar erau în el accente care ar fi putut izvorî şi din pieptul meu, şi te privesc ca şi cînd aş şti tot ce te apasă pe suflet. Deci, poţi să mi te mărturiseşti, cu atît mai mult cu cît şi aşa vom fi la Nürnberg buni tovarăşi, nu?

Reinhold îşi petrecu braţul pe după umărul lui Friedrich, privindu—l cu prietenie. După o clipă de tăcere, acesta îi răspunse:

—Cu cît mă uit mai mult la tine, cu atît mă simt mai atras de fiinţa ta, iubite prietene; aud desluşit în adîncal inimii o voce care răspunde ca un ecou fidel la chemarea unui spirit înrudit. Îţi voi mărturisi tot ce am pe suflet. Să nu—ţi închipui însă că aş avea să—ţi încredinţez cine ştie ce taine; voi vorbi totuşi, pentru că numai în inima unui prieten este loc pentru o durere străină şi pentru că din primele clipe de cînd ne—am cunoscut, te—am socotit cel mai apropiat prieten. Am învăţat prin urmare dogăria şi m—aş putea lăuda că—mi cunosc bine meşteşugul, dar încă din copilărie toată fiinţa mea se simţea atrasă către o artă mult mai frumoasă. Voiam să devin un meşter iscusit în turnarea de chipuri şi în argintărie, aşa cum au fost Peter Vischer şi italianul Benvenuto Cellini. Am lucrat cu o osîrdie plină de înflăcărare la un vestit argintar din oraşul meu de baştină, domnul Johannes Holzschuer, care deşi nu era turnător de chipuri, a ştiut să—mi dea toate îndrumările în această privinţă. în casa domnului Holzschuer obişnuia să vină adesea domnul Tobias Martin, butnarul, împreună cu fata lui, frumoasa Roza. Fără să—mi dau seama, m—am trezit deodată îndrăgostit. Am părăsit oraşul meu natal şi am plecat la Augsburg ca să mă desăvîrşesc în arta turnătoriei, dar abia atunci am simţit cu adevărat că inima mea ardea în vîlvătăile dragostei. În închipuirea mea n—o vedeam şi n—o auzeam decît pe Roza; orice trudă, orice stăruinţă care nu ducea la împlinirea dorinţei mele, mi se părea searbădă.

Şi atunci am ales singura cale cu putinţă ca s—o pot dobîndi pe Roza. Meşterul Martin e hotărît să nu—şi mărite fata decît cu un dogar, care îşi va face în casa lui lucrarea de meşter şi va fi în toate celelalte privinţe vrednic de Roza. Aşa că am renunţat la arta mea şi am învăţat meseria de dogar. De aceea mă duc la Nürnberg, ca să intru calfă la meşterul Martin. Acum însă cînd am ajuns atît de aproape de oraş şi chipul Rozei îmi apare mai luminos şi mai viu ca niciodată, mă simt copleşit de sfiiciune, de teamă şi de chin. Acum văd limpede cît de smintit a fost gîndul meu. De unde poţi şti că Roza mă iubeşte, sau că mă va iubi vreodată?

Reinhold, care ascultase povestea lui Friedrich cu o atenţie mereu crescîndă, îşi sprijini fruntea în mîini şi, acoperindu—si ochii cu palma, întrebă cu glas înăbuşit:

—Dar Roza nu ţi—a dat niciodată vreun semn de dragoste ?

—Ah, exclamă Friedrich, cînd am părăsit Nürnbergul, Roza era aproape o copilă. E adevărat că nu—i eram urît şi că—mi zîmbea cu dulceaţă cînd rupeam împreună cu ea flori, din grădina domnului Holzschuer, ca să împletim cununi, dar...

—Atunci, mai este încă o speranţă! exclamă deodată Reinhold cu atîta putere şi cu un glas atît de strident, încît Friedrich aproape se sperie.

Apoi Reinhold se ridică fără veste în picioare, zăngănindu—şi sabia şi rămase înţepenit în faţa lui Friedrich; umbrele nopţii care cădeau pe chipul lui dintr—o dată îngălbenit îi schimonosiră trăsăturile blînde şi tinereşti în aşa fel, încît Friedrich exclamă cu spaimă;

—Dar ce—i cu dumneata? şi se depărta cu doi paşi înapoi, lovind cu piciorul traista lui Reinhold.

Se auzi un sunet de coarde. Reinhold strigă mîniat:

—Vezi că—mi spargi lăuta, nenorocitule!

Cu un gest brusc îşi scoase instrumentul din traistă şi zăngăni coardele cu atîta înverşunare, de parcă ar fi vrut să le rupă. Curînd însă cîntecul deveni mai potolii şi mai melodios. După un timp, Reinhold, vorbind cu tonul blînd de mai înainte, zise:

—Mai să mergem, dragă frate, devale, în sat. Am aici, în mînă, un mijloc bun de—a alunga duhurile rele care ne—ar putea ieşi în cale şi s—ar lega mai ales de mine.

—Ce vorbeşti, frăţioare! răspunse Friedrich. De ce—ţi închipui că nişte duhuri rele ar vrea să ne aţină calea? Dar cînţi frumos şi te rog să continui.

Pe bolta albastră a cerului răsăriseră stele aurii. Vîntul nopţii îşi flutură aripa, foşnind încetişor deasupra cîmpiei înmiresmate. Murmurul pîraielor se auzea mai tare, iar dinspre pădurea Îndepărtată venea fîşîitul înăbuşit al copacilor întunecoşi. Friedrich şi Reinhold porniră la vale cîntind şi melodia dulce a cîntecelor lor de dor plutea în văzduh limpede şi sonoră, ca pe aripi de lumină.

Cînd ajunseră la locul unde trebuia să mîie peste noapte, Reinhold îşi zvîrli cît colo lăuta şi traista de drumeţ, ca într—o pornire furtunoasă, să—l strîngă la piept pe Friedrich, care simţi îndată pe obraji lacrimile fierbinţi ale prietenului său.

CUM AU FOST PRIMIŢI CEL DOI TINERI, REINHOLD ŞI FRIEDRICH, ÎN CASA MEŞTERULUI MARTIN

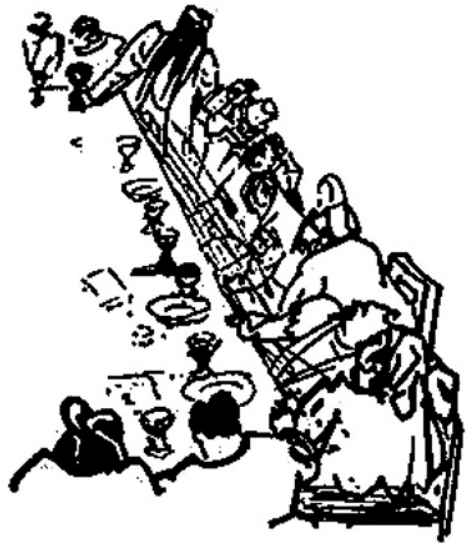

Trezindu—se a doua zi dimineaţă, Friedrich simţi lipsa noului său prieten care se trîntise lîngă el pe culcuşul de paie; nevăzînd nicăieri nici lăuta, nici traista, îşi închipui că, din pricini pe care el nu le ştia, Reinhold l—a părăsit şi a apucat pe alt drum. Cum făcu însă cîţiva paşi spre casă, Reinhold îi ieşi în întîmpinare, cu traista pe umăr, cu lăuta sub braţ şi îmbrăcat cu totul altfel decît în ajun. îşi scosese pana de la tichie, nu mai purta sabie şi—şi pusese, în locul hainei aceleia frumoase, tivită cu catifea, o haină simplă de orăşean, de o culoare nebătătoare la ochi.

—Ei, frăţioare, strigă el veselindu—se de mirarea prietenului său. Acum cred că nu te mai îndoieşti că sîntem cu adevărat tovarăşi de meşteşug şi buni prieteni. Trebuie să recunoşti însă că, pentru un îndrăgostit, ai dormit cam multişor. Uite ce sus e soarele. Trebuie să pornim la drum fără zăbavă.

Friedrich era tăcut şi gînditor, răspundea anevoie la întrebările lui Reinhold, abia luînd în seamă glumele lui.

Reinhold, dimpotrivă, plin de voie bună, mergea cu pas săltăreţ, chiuind şi aruncîndu—şi tichia în aer. Cu cît se apropiau însă de oraş, cu atît şi el devenea mai tăcut.

—De atîta apăsare, de teamă şi de dor simt că mă lasă puterile; hai să ne odihnim puţin aici, sub aceşti copaci, zise Friedrich cînd ajunseră aproape de porţile Nurnbergului şi se trînti istovit în iarbă.

Reinhold se aşeză lîngă el şi, după o scurtă tăcere, începu să vorbească:

—Desigur că purtarea mea de aseară a trebuit să te mire, dragă frăţioare, dar în timp ce—mi vorbeai despre dragostea ta şi păreai atît de nemîngîiat, mi—au trecut prin cap tot felul de prostii, care m—au tulburat, şi aproape că mi—aş fi ieşit din minţi, dacă frumosul tău cîntec şi lăuta mea n—ar fi alungat duhurile rele. Azi—dimineaţă însă, cînd m—a deşteptat cea dinţii rază a soarelui, m—am simţit iarăşi plin de voie bună, căci încă de cu seară gîndurile cele negre se risipiseră. Am ieşit degrabă afară şi tot plimbîndu—mă de colo—colo printre tufişuri, m—am gîndit la o mulţime de lucruri frumoase. Mă minunam de întîmplarea care a făcut să ne întîlnim şi de dragostea pe care o simt in sufletul meu pentru tine. Mi—a venit în minte un fapt care s—a petrecut acum cîtva timp în Italia, tocmai cînd eram şi eu acolo; aş vrea să ţi—l povestesc, pentru că arată cum nu se poate mai bine de ce e în stare o prietenie adevărată. Ascultă deci: Un prinţ, prieten şi protector mărinimos al artelor frumoase, făgăduise o răsplată foarte mare pentru un tablou cu un subiect hotărît de el şi care, deşi încîntător, era foarte greu de dus la capăt. Doi pictori tineri, pe care îi lega o al linsă prietenie şi care de obicei lucrau împreună, hotărîră să—şi încerce norocul. îşi împărtăşiră proiectele şi discutară multă vreme despre felul cum ar putea fi învinse greutăţile prezentate de subiect. Cel mai în vîrstă dintre ei, care avea mai multă experienţă în desen şi în aşezarea grupurilor, îşi concepu şi schiţă curînd tabloul, apoi se apucă să—l ajute pe cel mai tînăr, care se împotmolise chiar de la început şi era gata să renunţe la lucrare, dacă celălalt nu l—ar fi îmbărbătat neîncetat cu sfaturile lui. Dar cînd ajunseră să picteze, tînărul, care era mare meşter în ceea ce priveşte culorile, a putut da, la rîndul lui, indicaţii preţioase pe care pictorul mai vîrstnic le urmă cu mult

folos, astfel că pînă la sfîrşit ieşi că pictorul cel tînăr nu desenase niciodată mai bine un tablou, iar cel vîrstnic nu folosise niciodată mai bine culorile.

Cînd lucrarea fu gata, cei doi prieteni se îmbrăţişară călduros, fiecare fiind fericit şi încîntat din toată inima de opera celuilalt şi fiecare socotindu—l pe celălalt vrednic să primească răsplata făgăduită. Cum însă se întîmplă ca răsplata să fie acordată celui mai tînăr dintre ei, acesta exclamă ruşinat:

„De ce mi s—a dat mie această răsplată?! Doar meritul meu nu poate fi comparat cu cel al prietenului meu. Fără statul, fără ajutorul lui neîncetat, aş fi putut oare să fac ceva vrednic de luat în seamă?"

Celălalt îi răspunse însă:

„Dar nu m—ai ajutat şi tu pe mine cu sfaturi preţioase? Nici tabloul meu nu—i rău, dar tu ai primit răsplata, aşa precum se cuvenea. Să urmăreşti acelaşi ţel, făţiş şi cu toată osîrdia, este un lucru vrednic de prieteni, iar laurii, care—l încununã pe învingător, îl cinstesc şi pe cel învins, îmi eşti şi mai drag acuma, pentru că ai luptat cu atita vitejie şi cu izbînda ta mi—ai adus şi mie faimă şi cinste."

Nu—i aşa că pictorul a avut dreptate? încheie Reinhold. O luptă dîrză, dar fără gînduri josnice sau ascunse, în vederea atingerii aceluiaşi ţel, ar trebui să unească şi mai strîns doi prieteni, nicidecum să—i despartă. Sau crezi că într—un suflet nobil ar putea să—şi găsească sălaş invidia meschină sau chiar ura perfidă?

—Niciodată, răspunse Friedrich. Fireşte că niciodată. Noi amîndoi ne—am împrietenit şi ne uneşte o dragoste frăţească; curînd vom duce la bun sfîrşit, în oraşul Nürnberg, lucrarea noastră de meşteri, un straşnic poloboc de două sute de vedre, şi să mă ferească Dumnezeu de orice invidie, dacă polobocul tău, iubite frate Reinhold, va ieşi mai bun decît al meu.

—Ha, ha, ha! rîse Reinhold zgomotos. N—am nici o grijă în privinţa lucrării tale de meşter, ai s—o faci, spre bucuria tuturor butnarilor. Vreau să—ţi spun doar că atunci cînd e vorba de calculat grosimea şi proporţiile, de desenat rotunjimea butiei, poţi să te bizui pe mine. Tot astfel şi in ce priveşte alegerea lemnului. Doage de lemn de stejar de stîncă, fără cari, fără vine albe sau roşii — iată ce ne trebuie şi să ştii că ochiul meu nu dă greş. Poţi fi încredinţat că am să te ajut şi cu sfatul, şi cu fapta. Şi asta nu va face ca lucrarea mea de meşter să fie mai puţin izbutită.

—Dar, pentru Dumnezeu, ce ne—a venit să discutăm cine va face, cea mai bună lucrare de meşter? Nu cumva avem de gînd să ne certăm din pricina asta? Cea mai bună lucrare de meşter pentru a cîştiga mina Rozei! Nu pricep cum de—am ajuns să vorbim despre asta... simt că în capul meu s—au amestecat acuma toate!

—Aş, de unde, frate! exclamă Reinhold rîzînd într—una. Nimeni nu s—a gîndit la Roza. Tu eşti un visător. Dar, să ne grăbim, să ajungem mai repede în oraş.

Friedrich iuţi pasul şi restul drumului îl făcu frămîntat de felurite gînduri. La han, în timp ce se spălau şi—şi scuturau hainele de colb, Reinhold îi spuse lui Friedrich:

—La drept vorbind, în ceea ce mă priveşte, habar n—am la ce meşter să intru calfă. Nu cunosc pe nimeni aici şi m—am gîndit că aş putea veni cu tine la meşterul Martin. Poate că mă va primi să lucrez la el.

—Mi—ai luat o piatră de pe inimă, răspunse Friedrich. Dacă vom fi împreună, îmi voi învinge mai uşor teama şi sfiala.

Astfel, cei doi tineri porniră cu pas sprinten către casa meşterului Martin, vestitul butnar. Era chiar în duminica aceea cînd iscusitul butnar dădea ospăţul cu prilejul alegerii lui ca staroste, şi tocmai la amiază. De aceea, cînd Reinhold şi Friedrich intrară in casa meşterului Martin, îi întîmpină clinchet de pahare şi larma veselă a mesenilor.

—Vai, să ştii că am nimerit la o oră nepotrivită! exclamă descurajat Friedrich.

—Ba dimpotrivă, răspunse Reinhold. Cred că am ajuns la ora cea mai potrivită, căci la un ospăţ atît de vesel meşterul Martin trebuie să fie plin de voie bună şi gata să ne împlinească dorinţele.

Meşterul Martin căruia i se vestise venirea lor, ieşi numaidecît în tindă, înveşmântat în straie de sărbătoare şi cu o roşeaţă care se vădea tare bine pe nas şi pe obraji. Cum îl zări pe Friedrich, strigă:

—Ei, ia uite—l pe Friedrich! Te—ai întors, băiete? Frumos din partea ta! Şi ai îmbrăţişat preacinstita meserie de butnar? Ce—i drept, domnul Holzschuer se strîmbă tare urît cînd aude de tine şi zice că s—a pierdut un mare artist, căci e de părere că ai fi putut turna chipuri şi parapete tot atît de frumoase ca şi acelea ce se pot vedea ia Sfîntul Sebald sau pe casa lui Fugger din Augsburg; dar toate astea sînt palavre. Foarte bine ai făcut c—ai ales meseria care trebuia. îţi urez din toată inima bun venit!

Rostind aceste cuvinte, meşterul Martin îl prinse de umeri şi, după cum îi era obiceiul, îl strînse la

piept cu mare bucurie.

Primirea prietenoasă a meşterului Martin îl îmbărbăta pe Friedrich şi orice urmă de sfială dispăru din sufletul lui. Nu numai că—i mărturisi cu toată îndrăzneala cu ce rugăminte venise, cil recomandă şi pe Reinhold.

—Drept să vă spun, răspunse meşterul Martin, aţi picat tocmai la timp, căci e mult de lucru şi duc lipsă de lucrători. Fiţi bineveniţi amîndoi. Lăsaţi—vă aici lucrurile şi intraţi; e adevărat că ospăţul e aproape pe sfîrşite, totuşi puteţi încă să vă aşezaţi la masă şi Roza va avea grijă de voi.

Şi spunînd asta, meşterul Martin îi duse pe dată în încăperea unde se aflau cinstiţii meşteri, în frunte cu prea—onorabilul mare staroste Jakobus Paumgartner, toţi cu obrajii aprinşi. Desertul tocmai fusese servit şi vinul nobil scînteia în pocalele cele mari. Veselia atinsese punctul acela cînd fiecare vorbea despre altceva şi toţi îşi închipuiau că se înţeleg unii pe alţii; din cînd în cînd cîte un mesean izbucnea într—un rîs zgomotos, fără să ştie nici el de ce anume. Dar în clipa cînd meşterul Martin intră la braţ cu cei doi tineri şi vesti cu glas tare că au sosit două calfe, atît de dorite şi în acelaşi timp înzestrate cu excelente dovezi de meseriaşi, se făcu deodată tăcere şi ochii tuturor se aţintiră cu bunăvoinţă şi încuviinţare asupra acelor flăcăi chipeşi. Reinhold, cu privirea senină, se uita în jurul se aţintiră cu bunăvoinţă şi încuviinţare asupra acelor lui cu mîndrie, pe cînd Friedrich se uita în pămînt şi—şi tot răsucea tichia în mîini. Meşterul Martin le arătă un loc la capătul de jos al mesei, dar tocmai acel loc se dovedi a fi cel mai minunat, căci îndată apăru Roza, care se aşeză Intre Reinhold şi Friedrich, avînd grijă ca fiecare dintre ei să primească din belşug bucatele cele mai gustoase şi vinul cel mai bun.

Roza cea frumoasă, strălucind de graţie şi drăgălăşenie, aşezată între cei doi tineri chipeşi şi în mijlocul bătrînilor meşteri bărboşi, era o privelişte încîntătoare, care te făcea să te gîndeşti la un nouraş luminat de primele raze ale zorilor, rătăcind singuratic pe cerul întunecat, sau la nişte frumoase flori de primăvară care—şi înalţă capetele viu colorate deasupra ierbii cenuşii. Copleşit de fericire, Friedrich abia mai îndrăznea să răsufle; doar cînd şi cînd arunca pe furiş cîte o privire spre aceea de care sufletul îi era atît de plin. Stătea cu nasul în farfurie, nefiind în stare să înghită nici o îmbucătură. În schimb, Reinhold nu—şi mai desprindea privirea scînteietoare de la tînăra fecioară. începu să povestească atît de minunat de lungile lui călătorii încît Rozei i se păru că niciodată nu mai auzise ceva atît de frumos.

Parcă toate cîte le povestea Reinhold apăreau în faţa ei vii, în mii şi mii de chipuri mereu schimbătoare. Era numai ochi şi urechi şi nici nu—şi dădu seama că Reinhold, furat de propriile—i cuvinte înflăcărate, îi apucase mîna, strîngîndu—i—o la pieptul lui.

—De ce stai aşa de mut şi încremenit? se întrerupse el deodată, întorcîndu—se către Friedrich. Nu cumva ţi—ai pierdut graiul? Hai să ciocnim un pahar în sănătatea acestei dragi şi frumoase copile, care ne ospătează cu atît a mărinimie.

Cu mîna tremurîndă, Friedrich luă pocalul cel mare pe care Reinhold i—l umpluse şi, silit de stăruinţele lui, îl goli pînă la cea din urmă picătură.

—Şi acum, să ne trăiască bunii noştri meşteri! strigă Reinhold umplînd din nou paharul şi Friedrich trebui să—l golească şi pe acesta.

Tăria de foc a vinului străbătu în pieptul lui Friedrich, trezindu—i sîngele adormit, care începu acuma să—i joace în toate vinele.

—Ah, cît de bine mă simt! îngînă el, în timp ce faţa i se îmbujora; ah, niciodată nu m—am simţit aşa de bine!

Roza, care ar fi putut înţelege aceste cuvinte cu totul altfel, îi zîmbi cu nespusă dulceaţă. Descătuşat de orice sfială, Friedrich prinse a vorbi:

—Dragă Roza, dumneata, desigur, nu—ţi mai aduci de loc aminte de mine?

—Vai, dragă Friedrich, cum aş fi putut să te uit atît de repede? răspunse fata cu ochii plecaţi. La bătrînul domn Holzschuer — deşi eram pe—atunci doar un copil — te jucai cu mine şi ştiai totdeauna să născoceşti ceva frumos, ceva demn de luare—aminte. Iar coşuleţul acela atît de drăguţ, făcut din sîrmă subţire de argint, pe care mi l—ai dăruit atunci de Crăciun, să ştii că—l am şi acuma şi—l păstrez cu grijă, ca pe—o amintire scumpă.

Ochii tînărului, ameţit de fericire, se umplură de lacrimi; încercă să vorbească, dar din pieptul lui ieşiră, ca un suspin adînc, doar două cuvinte:

—O, Roza, dragă Roza!

—Am dorit mereu, din toată inima, să te revăd, urmă fata; niciodată însă nu mi—am închipuit că ai să

înveţi *dogăritul.* Ah, cînd mă gîndesc la lucrurile acelea frumoase pe care le făceai la meşterul Holzschuer, îmi pare rău că n—ai rămas la meşteşugul dumitale.
—Ah, Roza, rosti Friedrich, numai de dragul dumitale mi—am părăsit meşteşugul la care ţineam atît de mult!

Abia apucă să rostească aceste cuvinte şi pe dată simţi atîta spaimă şi ruşine că ar fi fost mai bucuros să—l înghită pămîntul. Îi scăpase cea mai necugetată mărturisire cu putinţă. Roza, ca şi cum ar fi înţeles totul, îşi întoarse faţa, în timp ce Friedrich se căznea zadarnic să mai găsească alte cuvinte. Deodată domnul Paumgartner izbi puternic cu cuţitul în masă şi vesti adunării că domnul Vollrad, vestit maestru cîntăreţ, va începe un cîntec. Domnul Vollrad se ridică în picioare, îşi drese glasul şi cîntă un cîntec atît de frumos, pe melodia de aur a lui Hans Vogelgesang, încît inimile tuturor fremătară de bucurie. Chiar şi Friedrich îşi veni în fire din stinghereala care—l cuprinsese. Domnul Vollrad mai cîntă alte cîntece frumoase, pe melodii încîntătoare, ca de pildă: melodia dulce a lui Hans Vogel, aceea unduitoare a lui Ambrooius Metzger, apoi melodia înflorată a lui Josef Schmirer şi altele, după care spuse că dacă în jurul mesei se află cineva care se pricepe la minunatul meşteşug al maeştrilor cîntăreţi, să poftească a cînta şi el un cîntec. Atunci se ridică Reinhold şi spuse că dacă i se va îngădui să se acompanieze la lăută după maniera italiană, atunci va cînta şi el, făgăduind totodată, că va respecta întocmai melodia germană. Nimeni neavînd nimic împotrivă, Reinhold îşi aduse lăuta şi, după cîteva acorduri încîntătoare în chip de preludiu, începu următorul cîntec:

Unde—i izvorul viu
Cu suc de viţă auriu ?
E—ascuns adînc în beci
Sub bolte reci,
Şi—ţi bucură privirea
Cu sclipirea
A mii de nestemate.
Au cine şipotul cu vinul spumegînd
L—a zămislit în gînd
Şi l—a zidit
Atît de iscusit?
Izvorul minunat
Cu vinul ca de jar
A fost cu sîrg lucrat
De meşterul butnar.
Cu focul vinului curgînd în vine
De dragoste curată sufletul lui plin e.

Cîntecul plăcu tuturor cît nu se poate spune, dar mai mult decît oricui meşterului Martin, ai cărui ochi scînteiau de bucurie şi încîntare. Neluîndu—l in seamă pe Vollrad care lungea vorba despre gingaşa melodie a maestrului cîntăreţ Hans Muller, pe care — spunea el — tînărul o respectase destul de bine, neluîndu—l în seamă pe Vollrad, meşterul Martin se ridică din jeţul său şi strigă, înălţîndu—şi cupa:
—Vino încoace, vrednic butnar şi maestru cîntăreţ ce eşti; cu mine, cu meşterul tău Martin, trebuie să goleşti acest pahar!

Reinhold trebui să dea ascultare poruncii. Cînd se întoarse la locul lui, îi şopti lui Friedrieh, care sta dus pe gin duri:
—Acum e rîndul tău: cîntă—le cîntecul de aseară.
—Eşti nebun? exclamă Friedrieh înfuriat.

Atunci Reinhold vorbi cu glas puternic către întreaga adunare:
—Preacinstiţi domni şi meşteri! iubitul meu prieten Friedrich, pe care—l vedeţi aici de faţă, ştie cîntece mult mai frumoase şi are un glas mult mai plăcut decît al meu. Dar pentru că acuma e răguşit din pricina prafului de pe drum, vă va cînta altă dată, pe melodiile cele mai minunate.

Toţi se grăbiră să—l copleşească pe Friedrich cu laude, ca şi cînd ar fi cîntat într—adevăr în faţa lor. Unii meşteri au fost chiar de părere că vocea lui e mai plăcută decît cea a lui Reinhold; aşa, de pildă,

meşterul Vollrad, după ce mai goli un pahar, afirmă cu toată convingerea că Friedrich respectă mult mai bine frumoasele melodii germane decît Reinhold, la care se vădeşte prea mult maniera italiană. La toate astea, meşterul Martin îşi zvîrli capul pe spate şi, plesnindu—şi cu palma pîntecele rotund, strigă:
—Aflaţi că ei sînt calfele *mele,* ale *mele,* zic — ale meşterului dogar Tobias Martin din Nurnberg!
—Da, da! ale dumitale! calfele grozave ale meşterului Martin! încuviinţară toţi meşterii, dînd din cap şi sorbind ultimele picături din pocalele lor înalte.

Oaspeţii îşi luară în sfîrşit rămas bun. Pentru Reinhold şi Friedrich, meşterul Martin hotărî cîte o cameră frumoasă şi luminoasă în casa lui.

CUM A SOSIT A TREIA CALFĂ ÎN CASA MEŞTERULUI MARTIN ŞI CE S—A ÎNTÎMPLAT MAI DEPARTE

După ce Reinhold şi Friedrich lucrară vreme de cîteva săptămîni la meşterul Martin, acesta îşi dădu seama că în ce priveşte măsurătoarea cu rigla şi paşnicul, calculul şi potriveala din ochi, Reinhold nu—şi găsea pereche, lucrurile stînd însă cu totul altfel cînd venea vorba de gealău, de bardă sau de mai. Aici, Reinhold ostenea repede si treaba nu sporea, oricît s—ar fi căznit. În schimb, Friedrich geluia şi dădea sprinten cu ciocanul, fără să vădească vreun semn de oboseală. Amîndoi aveau însă o purtare cuviincioasă, cu multă veselie şi voie bună, ce pornea mai ales de la Reinhold. Pe deasupra, în toiul muncii si mai cu seamă cînd se întîmpla ca Roza să fie prin preajmă, nu—şi cruţau gîtlejurile cîntînd împreună, cu glasurile lor plăcute, care se potriveau atît de bine, cele mai frumoase cîntece. Iar dacă Friedrich, aruncînd priviri furişe spre Roza, cădea în tonul melancolic, Reinhold trecea îndată la un cîntec glumeţ, născocit de el şi care începea cu cuvintele: „Polobocul nu—i lăută, nici lăuta poloboc", astfel că adeseori meşterul Martin lăsa jos baticul ridicat pentru lovitură, ca să—şi ţină pîntecele de ris. Era vădit că cele două calfe, şi mai ales Reinhold, se bucurau de toată dragostea meşterului Martin şi, în acelaşi timp nu era greu de văzut că şi Roza căuta prilej să vină şi să zăbovească în atelier mai des decît îi fusese pînă atunci în obicei.

Într—o zi, meşterul Martin intră foarte îngîndurat pe poarta atelierului său de vară. Reinhold şi Friedrich tocmai îmbinau un polobocel. Meşterul se opri înaintea lor cu braţele încrucişate pe piept şi le zise:

—Nu pot să vă spun, dragii mei, cît de mulţumit sînt de voi, dar iată că mă aflu la mare încurcătură. De la Rin ne sosesc veşti că anul acesta va fi, în ce priveşte viile, cel mai binecuvîntat din cîţi s—au pomenit vreodată. Un învăţat a spus despre cometa care a suit acum pe cer că va fecunda cu razele ei pămîntul şi acesta îşi va trimite toată dogoarea focului, datorită căruia fierb metalele în măruntaiele lui, spre viţa însetată ce va rodi belşug de ciorchini, făcînd să mustească focul lichid din care se va fi adăpat fiecare mlădiţă. Abia peste alţi trei sute de ani se va mai ivi e constelaţie atît de prielnică. Aşa că o să fie de lucru pînă peste cap. Unde mai pui că şi preasfinţia—sa episcopul de Bamberg mi—a scris, comandîndu—mi un poloboc de cele mari. La toate acestea nu vom putea face faţă şi trebuie neapărat să—mi mai caut o calfă pricepută. Dar n—aş vrea să luăm între noi un necunoscut oarecare din drum, cu toate că am atît de mare zor. Dacă însă ştiţi voi undeva vreo calfă bună cu care să vă placă să lucraţi, eu sînt gata să—l aduc încoace, chiar dacă asta m—ar costa ceva bani.

N—apucase meşterul Martin să isprăvească bine vorba, cînd un flăcău înalt şi voinic strigă cu glas puternic:

—Hei, ia spuneţi—mi, nu—i aici cumva atelierul meşterului Martin ?

—Desigur, răspunse acesta, îndreptîndu—se cu paşi hotărîţi spre el; aici este, numai nu—i nevoie să răcneşti şi să faci atîta larmă; nu se intră aşa în casa unor oameni.
—Ha, ha, ha! rîse tînărul. Pesemne că domnia—ta eşti însuşi meşterul Martin, căci chiar astfel mi—ai fost descris: pîntecos, cu bărbie dublă, cu ochii scînteietori şi nasul roşu. Binevoieşte a primi bineţele mele, meştere Martin.
—Şi ce pofteşti dumneata de la meşterul Martin? întrebă acesta, foarte nemulţumit.
—Sint calfă de dogar, răspunse flăcăul, şi voiam numai să întreb dacă aş putea intra să lucrez la domnia—ta.

Uimit de faptul că în clipa cînd tocmai se gîndise să caute o calfă, se şi ivise una, meşterul Martin făcu doi paşi înapoi şi—l măsură din cap pînă în picioare. Tînărul însă îl privi îndrăzneţ şi cu ochi strălucitori. Văzîndu—i pieptul lat, umerii vînjoşi şi pumnii puternici, meşterul Martin îşi zise în gînd: „Tocmai de un asemenea flăcău am nevoie", şi—i ceru îndată să—i arate dovezile.
—Nu le am la mine, îi răspunse tînărul, dar le voi aduce în scurtă vreme şi vă dau acum cuvîntul meu că voi munci cu cinste şi credinţă, ceea ce e de—ajuns.

Şi, fără să mai aştepte răspunsul meşterului Martin, calfa se îndreptă spre atelier, îşi lepădă tichia şi sacul de drum, îşi scoase pieptarul şi, încingîndu—se cu şorţul, zise:
—Acuma, spune—mi, meştere Martin, ce am de făcut. Năucit de purtările îndrăzneţe ale străinului, meşterul

Martin trebui să se reculeagă o clipă, după care vorbi:
—Dovedeşte—mi, tinere, că eşti un butnar de ispravă; ia gărdinarul şi fă gardina la polobocul ce se află acolo, pe scăunoaie.

Calfa cea străină îndeplini cele poruncite cu repeziciune, putere şi îndemînare deosebită, după care exclamă rîzînd zgomotos:
—Ei, meştere Martin, încă te mai îndoieşti că sînt un dogar de ispravă?!... Dar grozave scule mai aveţi! urmă el, plimbîndu—se de colo—colo prin atelier şi cercetînd uneltele şi lemnul pregătit; ce—i cu ciocănelul acela? Se joacă de bună seamă copiii cu el. Şi toporaşul ăsta... o fi pentru ucenici?

Vorbind aşa, aruncă în sus maiul cel greu, care făcea deznădejdea lui Reinhold şi pe care Friedrich îl mînuia doar cu trudă, precum şi toporul zdravăn cu care lucra însuşi meşterul Martin. După aceea rostogoli la o parte, ca pe nişte mingi, două poloboace din cele mari si luă în mină o doagă groasă, încă nelucrată.
—Ia uite, meştere, ce stejar bun pentru toiege... ca sticla are să se spargă!

Şi doaga izbită de tocilă se rupse drept în două cu un trosnet puternic.
—Nu cumva ai de gînd, iubită calfă, grăi meşterul Martin, nu cumva ai de gînd să zvîrli afară polobocul cel de două sute de vedre, sau să—mi dărîmi tot atelierul? În loc de mai, n—ai decît să iei grinda ceea de colo, iar ca să ai şi un topor după gustul dumitale, aş putea să—ţi aduc de la primărie spada lui Roland, lungă de trei coţi.
—Tocmai ce mi—ar trebui! strigă tînărul şi în ochi i se aprinseră schiţei. îndată însă îşi coborî privirea şi spuse cu glas domolit: M—am gîndit, dragă meştere, că pentru munca dumitale atît de căutată ai nevoie de calfe voinice şi de aceea am fost cam îndrăzneţ şi prea lăudăros, voind să—mi arăt puterea. Primeşte—mă, totuşi, la dumneata şi am să îndeplinesc cu toată grija orice lucru îmi vei cere.

Meşterul Martin îi privi faţa cu luare—aminte şi trebui să recunoască în sinea lui că n—a întîlnit pînă atunci trăsături mai nobile şi totodată atît de cinstite. I se părea chiar că tînărul îi trezea amintirea vagă a cuiva pe care l—a iubit şi l—a stimat odinioară, dar nu—şi putu limpezi această amintire; totuşi, datorită ei, îl primi îndată pe tinăr, cerîndu—i numai să aducă fără întîrziere dovezi temeinice precum că face parte din breaslă. Între timp, Reinhold şi Friedrich erau gata cu butoiul şi acum puneau cercurile. Cînd ajungeau aici, obişnuiau întotdeauna să cînte. Începură şi de data asta un cîntec pe melodia lui Adam Puschmann. Konrad însă (astfel se numea noua calfă) care lucra cu gealăul, le strigă:
—Ce mai e şi piţigăiala asta? Parcă ar chiţcăi nişte şoareci aici în atelier. Dacă vreţi să cîntaţi, apoi cîntaţi aşa ca să salte inima omului de bucurie şi să aibă chef de muncă. Aşa cînt eu cîteodată.

Şi îndată începu un cîntec sălbatic de vînătoare, cu hăulituri, imitînd lătrăturile haitei de cîini şi chiuitul vînătorilor, cu un glas atît de puternic şi pătrunzător, încît poloboacele cele mari zbîrnîiau şi se cutremura tot atelierul. Meşterul Martin îşi astupă amîndouu urechile cu mîinile, iar copiii doamnei Marta (văduva lui Valentin), care se jucau în atelier, se ascunseră sub grămezile de lemn pentru doage. În

clipa aceea intră Roza, uimită şi speriată de răcnetele acelea înspăimîntătoare, care nu puteau fi numite cîntec. Îndată ce o zări, Konrad tăcu, îşi lăsă gealăul şi se apropie de ea, salutînd—o cu cea mai aleasă bunăcuviinţă. Apoi i se adresă cu glas blînd şi cu o lucire de foc în ochii lui căprui şi luminoşi:

—Preafrumoasă domnişoară, venirea domniei—tale în această biată colibă de muncitori, a fost ca ivirea unei dulci zări trandafirii; o, dacă v—aş fi zărit o clipă mai devreme, nu v—aş fi rănit urechile gingaşe cu sălbăticia cîntecului meu vînătoresc! — Ci încetaţi o dată (strigă el către meşterul Martin si celelalte calfe), încetaţi cu larma asta supărătoare. Cît timp frumoasa domnişoară ne face cinstea să sten printre noi, maiul şi baticul să amuţească. Nu vrem să auzim decît glasul dulce al domniei—tale şi să ascultăm cu capetele plecate ce va binevoi să ne poruncească nouă, preasupuşilor ei servi.

Reinhold şi Friedrich se uitară unul la altul uimiţi, însă meşterul Martin izbucni în hohote de rîs şi strigă:

—Hei, Konrad! Acum văd că eşti nebunul cel mai poznaş dintre toţi cei care au încins vreodată şorţul de piele. Întîi îmi vii aici amenințînd, ca un uriaş necioplit, să sfărîmi tot, pe urmă prinzi a hăuli de ne spargi urechile şi, ca să pui vîrf ţicnelii, o iei pe fata mea Roza drept o domnişoară nobilă şi te porţi ca un iuncăr îndrăgostit.

—Pe frumoasa dumitale fată, răspunse Konrad senin, pe frumoasa dumitale fată o cunosc prea bine, iubite meştere Martin, şi află că e cea mai minunată domnişoară care se află pe pămînt. Domnul să binevoiască a—i hărăzi pe cel mai nobil dintre tineri drept paladin credincios şi plin de dragoste cavalerească.

Meşterul Martin se ţinea cu amîndouă mîinile de pîntece, tuşind şi icnind în hohote de rîs, printre care abia izbuti să scoată următoarele cuvinte:

—Bine, foarte bine, scumpul meu, n—ai decît s—o iei pe Roza şi de—aci înainte drept o domnişoară nobilă, nu te opreşte nimeni; dar acuma fii bun şi întoarce—te frumuşel la gealăul tău.

Konrad rămase o clipă nemişcat, cu privirea în pămînt, apoi, trecîndu—şi palma peste frunte, rosti cu glas coborît:

—Da, aşa—i; şi făcu precum i se poruncise.

Roza se aşeză, după cum avea obiceiul, pe un butoiaş, şters cu grijă de praf de Reinhold şi împins lîngă ea de Friedrich. La cererea meşterului Martin, amîndoi începură din nou frumosul cîntec, întrerupt de ieşirea sălbatică a lui Konrad, care, tăcut şi cufundat în gînduri, lucra mai departe la gealău.

După ce tinerii isprăviră cîntecul, meşterul Martin le spuse:

—Cerul v—a înzestrat cu un har deosebit, dragii mei băieţi. Nici nu vă puteţi închipui cît de mult preţuiesc arta minunată a cîntului. La vremea mea, am vrut şi eu să devin un maestru cîntăreţ, dar, oricît m—am străduit, n—a fost chip. Toată truda şi silinţa mea mi—au adus doar rîs şi batjocură. La întrecerile libere ba adăugam o silabă acolo unde nu trebuia, ba scurtam cuvintele acolo unde nu era nevoie; ori încălcăm măsura versului, ori schimbam melodia sau, chiar, o cîntam fals. Voi, însă, veţi izbuti mai bine decît mine, ca să se adeverească vorba că ce nu poate face meşterul, pot face calfele lui. Duminica viitoare, la ceasul obişnuit, după predica de amiază, va fi la biserica Sfînta Katharina o întrecere a maeştrilor cîntăreţi, unde voi doi vă veţi putea arăta măiestria, căci înainte de întrecerea principală va avea loc o întrecere liberă, la care puteţi lua parte şi voi, şi orice străin înzestrat cu darul cîntatului. Ascultă, Konrad, strigă după aceea meşterul Martin către tejgheaua la care lucra Konrad, n—ai vrea şi dumneata să iei parte la întrecere şi să—ţi cînţi frumosul cîntec vînătoresc?

—Nu—ţi bate joc de mine, dragă meştere, răspunse Konrad, fără a—şi ridica privirea. Fiecare să se ducă acolo unde îi este locul. În timp ce domniile—voastre veţi asculta cu folos întrecerea dintre cîntăreţi, eu îmi voi căuta plăcerile pe Allerwiese.

Într—adevăr, lucrurile se petrecură aşa cum prevăzuse meşterul Martin, Reinhold se urcă pe podiumul anume pregătit şi cîntă cîteva cîntece pe melodii deosebite ce plăcură foarte mult tuturor maeştrilor cîntăreţi, deşi erau de părere că ar putea fi învinuit nu de greşeli, ci de o anumită manieră străină, despre care nici ei înşişi n—ar fi putut spune în ce anume sta. După aceea se urcă pe podium Friedrich, îşi scoase bereta, se uită cîteva clipe drept înainte, şi, aruncînd spre adunare o privire care — ca o săgeată de foc — lovi inima Rozei, şi o făcu să suspine adînc, începu un cîntec atît de frumos, pe delicata melodie a lui Heinrich Frauenlob, încît toţi maeştrii recunoscură într—un singur glas că nici unul dintre ei nu l—ar putea Întrece pe tînărul butnar.

Spre înserat, cînd întrecerea cîntăreţilor luă sfîrşit, meşterul Martin, plin de voie bună, se îndreptă cu

Roza spre Allerwiese, ca să încheie astfel o zi atît de izbutită. Reinhold şi Friedrich căpătară îngăduinţa de a—i însoţi. Roza mergea între ei doi. Friedrich, cu faţa strălucind de bucurie şi ameţit de fericire după laudele pe care le primise de la maeştrii cîntăreţi, se încumeta să rostească şi cîte un cuvînt mai îndrăzneţ, pe care fata, plecîndu—şi cu sfiiciune pleoapele, se făcea că nu—l aude. Mai degrabă vorbea cu Reinhold care sporovăia vesel, aşa cum îi era felul, cutezînd chiar s—o ia de braţ. încă de departe auziră larma voioasă de pe Allerwiese. Ajungînd la locul unde tinerii petreceau cu diferite jocuri şi unele întreceri cavalereşti, auziră mulţimea strigînd mereu:

—A cîştigat, a cîştigat! Tot el a cîştigat! Cu el nu se poate măsura nimeni!

Făcîndu—şi drum prin gloată, meşterul Martin află că toate aceste laude şi chiote nu erau adresate nimănui altuia decît propriei sale calfe, Konrad. Acesta întrecuse pe toţi la fugă, la lupta cu pumnii, la aruncatul suliţei. În clipa cînd meşterul Martin se apropia, Konrad tocmai striga dacă vrea cineva să se măsoare cu el într—un duel vesel cu spade boante. Cîţiva fii de nobili, deprinşi cu acest joc cavaleresc, primiră provocarea. După scurt timp însă, Konrad birui pe toţi adversarii, fără prea multă trudă, aşa ca laudele pentru îndemînarea şi puterea lui nu mai conteneau.

În vremea asta soarele scăpata, roşeaţa amurgului se stinse şi întunericul nopţii prinse a se întinde. Meşterul Martin împreună cu Roza şi cu cei doi tineri se aşezară la odihnă lîngă un izvor ce susura voios. Reinhold povesti multe lucruri minunate despre depărtata Italie, în timp ce Friedrich, tăcut şi fericit, privea în ochii fetei. Curînd se apropie de ei Konrad, cu pas nesigur, ca şi cum n—ar fi fost hotărît dacă trebuie sau nu să se alăture celorlalţi. Meşterul Martin îi strigă:

—Haide, vino încoace, Konrad. Te—ai purtat vitejeşte colo pe pajişte, aşa cum Îmi place mie să se poarte o calfă şi cum îţi stă bine şi ţie. Haide, îndrăzneşte! Aşază—te lîngă noi, îţi dau voie!

Konrad aruncă o privire sfredelitoare spre meşterul Martin care îi făcea din cap semne prietenoase, apoi rosti cu glas înăbuşit:

—De domnia—ta nu mă sfiesc cîtuşi de puţin şi nici nu am cerut îngăduinţa de a mă aşeza aici; de altfel, nici nu vin la *domnia—ta.* Mi—am lăsat toţi adversarii întinşi pe nisip într—un joc cavaleresc şi voiam să întreb pe frumoasa domnişoară dacă n—ar vrea să—mi dăruiască, în chip de răsplată, buchetul de flori pe care—l poartă la sîn. Rostind aceste cuvinte, Konrad se propti într—un genunchi în faţa fetei şi o rugă privind—o drept în faţă cu ochii lui căprui şi luminoşi. Frumoasă Roza, dă—mi aceste flori mîndre, ca răsplată a izbînzii mele. Să nu—mi respingi rugămintea!

Fără să şovăie, Roza desprinse florile de la piept şi i le dădu lui Konrad rîzînd:

—Ştiu prea bine că unui cavaler atît de viteaz i se cuvine asemenea cinste din partea unei doamne; aşa că te rog să primeşti din partea mea florile acestea, aşa vestejite cum sînt.

Konrad sărută buchetul oferit şi—l prinse de bereta sa, în timp ce meşterul Martin, ridicîndu—se, striga:

—Cine a mai văzut asemenea caraghioslîcuri!... Hai mai bine să pornim spre casă, căci se lasă noaptea.

Meşterul mergea înainte. Konrad luă în chipul cel mai delicat şi cuviincios braţul Rozei, Reinhold şi Friedrich păşeau în urma lor, fără nici un chef. Cei cu care se întîlneau pe drum se opreau să—i privească, spunîndu—şi între ei:

—Ia uitaţi—vă, acesta este bogatul butnar Tobias Martin cu fata lui cea frumoasă şi harnicele iui calfe. E o plăcere să te uiţi la ei!

CE A VORBIT DOAMNA MARTA CU ROZA DESPRE CELE TREI CALFE. SFADA DINTRE KONRAD ŞI MEŞTERUL MARTIN

Fetele tinere au obiceiul să revadă în gînd plăcerile unei zile de sărbătoare abia în dimineaţa următoare, acest joc de mai tîrziu al amintirii părîndu—li—se şi mai frumos decît petrecerea adevărată. La fel şi Roza, a doua zi, se afla singurică în odaia ei, cu mîinile în poală şi capul, plin de gînduri, uşor aplecat înainte, uitînd de fus şi de ac. De bună seamă că auzea în minte cîntecele lui Reinhold şi ale lui Friedrich şi îl vedea pe Konrad biruindu—şi potrivnicii, apoi cerîndu—i răsplata vitejiei sale, căci fata ba îngîna uşor cîteva versuri dintr—un cîntec, ba şoptea: „Vrei buchetul meu?" şi atunci se îmbujora toată, lumini scînteiau sub pleoapele ei lăsate şi suspine dulci îi umflau pieptul.

Dar iată că doamna Marta intră în odaie şi Roza se bucură că are cui povesti cu de—amănuntul toate cîte se petrecuseră la biserica Sfînta Katharina şi pe Allerwiese. Cînd Roza isprăvi de istorisit, doamna Marta spuse surîzînd:

—Ei, dragă Roza, curînd vei putea alege între trei peţitori chipeşi.

—Pentru Dumnezeu, ce vrei să spui, doamnă Marta?! exclamă fata speriată, roşind pînă la rădăcina părului. Eu... trei peţitori?

—Lasă, drăguţă, urmă doamna Marta, nu te preface că nu ştii nimic şi că nici nu bănuieşti nimic. Ar trebui să fii oarbă de—a binelea ca să nu vezi că cei trei tineri ai noştri, Reinhold, Friedrich şi Konrad, sînt îndrăgostiţi pînă peste cap de tine.

—Cum îţi trece aşa ceva prin minte, doamnă Marta? îngînă Roza, acoperindu—şi ochii cu palmele.

—Haide, haide, ruşinoasa mea, rîse doamna Marta cuprinzîndu—i umerii cu un braţ; ia—ţi mîinile de la ochi şi priveşte—mă drept în faţă: să vedem dacă mai poţi tăgădui că n—ai băgat de seamă de mult că cele trei calfe te poartă numai pe tine în gînd şi în inimă. Ei aşa—i, aşa—i că nu poţi tăgădui? D—apoi chiar ar fi fost lucru de mirare ca ochii unei fete să nu vadă îndată asta. Se—nţelege c—ai băgat de seamă cum îşi întorc privirile de la lucrul lor spre tine, cum mişcările lor devin mai sprintene cînd intri în atelier. Cum Reinhold şi Friedrich încep cîntecele lor cele mai frumoase, cum pînă şi sălbaticul acela de Konrad se face mai blajin şi mai prietenos; cum caută fiecare să se afle In preajma ta, cum se luminează faţa aceluia căruia îi dăruieşti o privire sau o vorbă bună! Ehei, fata mea, oare nu—i frumos să vezi că tineri atît de chipeşi se întrec căutînd, care mai de care, să—ţi placă?!... Însă dacă şi cînd va fi să alegi pe vreunul dintre tinerii aceştia trei, vezi, asta nu sînt în stare să—ţi spun, căci eşti prietenoasă şi bună faţă de toţi, deşi eu... dar lasă, să nu vorbesc despre asta. Dacă ai veni la mine şi m—ai întreba: „Doamnă Marta, pe care dintre aceşti trei tineri mă sfătuieşti să—l aleg?" fireşte că ţi—aş răspunde: „Dacă inima ta nu—ţi spune limpede şi răspicat: *acesta* este, atunci lasă—i pe toţi trei în plata Domnului". Altminteri Reinhold îmi place foarte mult, şi Friedrich îmi place, de asemenea şi Konrad; pe de altă parte aş avea şi cîte ceva de spus împotriva fiecăruia. Într—adevăr, dragă Roza, cînd îi văd pe tinerii aceştia muncind cu atîta spor, mă gîndesc întotdeauna la bietul meu Valentin care, poate, nu era făcut pentru o muncă mai aleasă, în schimb avea în tot ceea ce lucra un fel al lui, cu totul deosebit. Era neîndoielnic că munceşte cu drag şi tragere de inimă, pe cîtă vreme tinerii aceştia mie mi se pare că numai se prefac şi au în cap cu totul altceva decît meşteşugul lor, ba chiar că el le este o povară pe care şi—au luat—o de bunăvoie şi acum o poartă vitejeşte. Cu Friedrich mă Înţeleg cel mai bine, are o fire deschisă şi blajină; pare cel mai apropiat de noi şi pricep tot ce spune. Cel mai mult preţuiesc la el felul cum te iubeşte, cu sfiiciunea unui copil cuminte, încît abia îndrăzneşte să te privească şi se roşeşte cînd îi vorbeşti.

La aceste vorbe ale doamnei Marta, ochii fetei părură a se umezi de lacrimi. Se ridică de pe scaun şi răspunse cu faţa întoarsă spre fereastră:

—Şi mie mi—e foarte drag Friedrich, dar să nu mi—l vorbeşti de rău pe Reinhold!

—Cum aş putea să fac aşa ceva? Reinhold este fără doar şi poate cel mai frumos dintre toţi. Ce ochi are! Zău, cînd te săgetează cu privirea lui strălucitoare, simţi cum îţi străpunge inima! Dar e ceva straniu în firea lui, ceva care mă sperie şi mă îndepărtează. Îmi închipui că atunci cînd domnul Martin îl vede pe Reinhold muncind în atelierul său şi—i porunceşte cutare sau cutare lucru, trebuie să se simtă cum m—aş simţi eu dacă cineva mi—ar aduce în bucătărie oale şi cratiţe de aur şi de nestemate şi ar trebui să le folosesc drept vase obişnuite, iar eu n—aş îndrăzni nici măcar să le ating. Vorbeşte şi povesteşte într—una, şi—ţi pare că o muzică dulce te poartă pe aripile ei; dar cînd stau să mă gîndesc bine la ceea ce spune, îmi dau seama pînă la urmă că n—am priceput nici un cuvînt. Iar cînd se întîmplă să glumească şi

el în felul nostru şi mă gîndesc că, totuşi, nu se deosebeşte de noi, dintr—o dată are o înfăţişare atît de aleasă, încît mă bagă în sperieţi. Cu toate acestea, n—aş putea spune că felul lui de—a fi aduce cu aerele pe care şi le dau unii domnişori nobili — nu, e cu totul altceva. Într—un cuvînt, îmi vine să cred — Dumnezeu să mă ierte! c—ar avea de—a face cu duhuri de sus, ca şi cum ar fi de pe altă lume. Şi Konrad, care—i un flăcău năprasnic şi fălos, are în el ceva al dracului de nobil, care nu se prea potriveşte cu şorţul lui de piele. Pe lîngă asta se poartă ca şi cînd el ar fi stăpîn, iar toţi ceilalţi ar trebui să—l asculte. Şi în timpul acesta scurt de cînd e aici a izbutit, cu răcnetele lui, să—l silească pe meşterul Martin să—i facă pe plac. Pe de altă parte, Konrad e atît de curajos şi de cinstit, încît nu poţi să fii supărat pe el. Aş putea spune chiar că, aşa sălbatic cum e, mi—e mai drag decît Reinhold, căci chiar dacă vorbeşte adeseori tare de te înspăimîntă, totuşi înţelegi foarte bine ce spune. Mă prind că flăcăul ăsta a fost odată soldat — oricît ar vrea el acuma să se prefacă. De aceea se pricepe aşa de bine la arme şi şi—a însuşit şi unele apucături cavalereşti care nu—i stau rău de loc. Acum spune—mi pe faţă, dragă Roza, care din aceşti trei îţi place *dumitale* mai mult?

—Nu—mi pune asemenea întrebări stînjenitoare, dragă doamnă Marta. Atîta pot să—ţi răspund că, în ceea ce—l priveşte pe Reinhold, eu nu gîndesc la fel cu dumneata. E adevărat că nu seamănă cu ceilalţi şi că atunci cînd vorbeşte îmi pare că în faţa mea se deschide deodată o grădină frumoasă plină de flori şi fructe minunate, o grădină cum nu se află pe acest pămînt, dar îmi place mult s—o am înaintea ochilor. De cînd Reinhold e la noi, multe lucruri îmi apar altfel şi ce era înainte ceţos şi nelămurit în sufletul meu a devenit acum atît de clar şi luminos, încît văd totul limpede.

—Te-am prins, Roza! Spune doamna Marta dînd să plece şi amenînţînd—o pe fată cu degetul. Vasăzică Reinhold va fi cel ales! Nici prin cap nu mi—ar fi trecut una ca asta! Petrecînd—o pînă la uşă, Roza îi răspunse:

—Te rog, dragă doamnă Marta, te rog să nu presupui şi să nu—ţi închipui nimic; lasă lucrurile pe seama zilelor ce vor veni. Ce vor aduce *ele,* va însemna voia cerului căreia trebuie să ne supunem smeriţi, ou toţii.

În vremea asta, în atelierul meşterului Martin lucrul era in toi. Ca să poată face faţă tuturor cererilor, meşterul mai tocmise cîteva ajutoare şi ucenici şi acum ciocănitul şi bocănitul se auzeau neîncetat pină hăt—departe. Reinhold isprăvise măsurătorile poloboculuí celui mare, pe care—l lucrau pentru episcopul de Bamberg şi—l întocmise, împreună cu Friedrich şi Konrad, cu atîta iscusinţă, încît meşterul Martin, căruia îi rîdea inima de bucurie, nu mai înceta cu laudele:

—Asta se cheamă lucru cu adevărat. Are să iasă un polobocel cum n—am mai făcut altul, afară, bineînţeles, de acela cu care am luat titlul de meşter.

Cele trei calfe puneau acum cercurile pe doagele potrivite şi tot ce era în jur răsuna de loviturile ciocanelor. Bătrînul Valentin răzuia cu osîrdie, iar doamna Marta şedea chiar în spatele lui Konrad, cu cei doi prunci mai mici în poală, în timp ce copiii ceilalţi, cu multă larmă şi chiote vesele, se jucau rostogolind cercuri. Era atîta zvon voios, că aproape nici nu băgară de seamă cînd a intrat în atelier bătrînul domn Johannes Holzschuer. Meşterul Martin îi ieşi intru întîmpinare şi—l întrebă cuviincios ce poftеşte.

—Păi, răspunse Holzschuer, voiam să—l mai întîlnesc pe dragul meu Friedrich, care văd că lucrează acolo cu atîta hărnicie. Pe urmă, dragă meştere Martin, în beciul meu se simte lipsa unui poloboc mai măricel, şi aş vrea să te rog să mi—l faci. Uite, văd că se întocmeşte acolo un poloboc, tocmai cum mi—ar trebui mie; aţi putea să mi—l daţi şi să—mi spuneţi numai preţul.

Reinhold, care se odihnise cîteva clipe în atelier şi tocmai se pregătea să urce pe schelă, auzi cuvintele lui Holzschuer şi—i spuse, întorcînd spre el capul:

—Ehei, dragă domnule Holzschuer, trebuie să vă puneţi pofta în cui, căci *acest* poloboc îl facem pentru luminăţia—sa episcopul de Bamberg.

Meşterul Martiri îşi împreună mîinile la spate, scoase piciorul stîng înainte şi, ridicînd fruntea, aruncă o privire spre poloboc, după care rosti cu fală:

—Dragă meştere, numai după calitatea aleasă a lemnului şi grija cu care a fost lucrat acel poloboc ţi—ai fi putut da seama că asemenea luciu măiestrit se potriveşte doar unei pivniţe princiare. Pe drept cuvînt a spus calfa mea, Reinhold, că trebuie să—ţi iei girului de la aşa ceva; dar după culesul viilor o să—ţi întocmesc o frumuseţe de polobocel, tocmai pe potriva pivniţei dumitale.

Bătrînul Holzschuer însă, supărat de trufia meşterului Martin, fu de părere că galbenii lui cîntăreau

întocmai atîta cît şi cei ai episcopului de Bamberg şi că pentru banii lui va găsi pe altcineva să—i facă o treabă bună. Meşterul Martin izbuti cu greu să—şi stăpînească minia ce—l copleşea, căci nu—i era îngăduit să—l jignească pe domnul Holzschuer, un bătrîn atît de stimat de dregătorii oraşului şi de toţi tîrgoveţii. În clipa aceea însă, Konrad dădu o lovitură de ciocan atît de puternică, încît tot ce era împrejur bubui şi zăngăni; meşterul Martin îşi slobozi mînia care clocotea în el, strigînd cît îl ţinea gura:
—Ce faci, neghiobule! vrei să—mi spargi butoiul, de dai aşa ca nebunul?
—Ho, ho! strigă Konrad, înfruntîndu—l cu privirea pe meşter. Ho, meşteraşule! Şi—apoi de ce nu l—aş sparge?

Şi zicînd acestea, lovi atît de straşnic, încît cercul cel mare al butoiului sări, răsturnîndu—l pe Reinhold de pe scîndura îngustă a schelei; totodată, ecoul surd al izbiturii arăta că s—a sfărîmat şi o doagă.

Scos din fire de furie şi de minie, meşterul Martin se repezi şi, smulgînd din mîinile lui Valentin lemnul pe care acesta îl răzuia, îl lovi zdravăn pe Konrad în spate, urlînd:
—Cîine afurisit!

Konrad se răsuci ca fulgerul şi rămase o clipă încremenit; apoi pălălăi de furie i se aprinseră în ochi şi, scrîşnind din dinţi, răcni:
—M—ai lovit?

Dintr—o săritură coborî de pe schelă şi, apucînd de pe jos toporul, îndreptă o lovitură năprasnică spre meşterul Martin. I—ar fi crăpat capul, dacă Friedrich nu l—ar fi tras pe meşter deoparte, astfel încît toporul îi atinse numai braţul, din care însă începu îndată să curgă sînge. Martin, gras şi neajutorat cum era, îşi pierdu echilibrul şi, rostogolindu—se peste tejgheaua la care tocmai lucra ucenicul, se prăbuşi la pămînt. Toţi se năpustiră la Konrad care lovea în aer cu toporul plin de sînge răcnind ca un turbat:
—În iad în iad am să—l trimit !

Cu o putere de uriaş se scutură de cei care—l ţineau, repezindu—se să dea a doua lovitură bietului meşter, care zăcea jos la pămînt, icnind şi gemînd, cînd în uşa atelierului apăru Roza, palidă ca moartea de spaimă. Zărind—o, Konrad rămase cu toporul ridicat în aer, ca prefăcut într—o stană de piatră. Apoi zvîrli toporul şi, împreunîndu—şi mîinile la piept, strigă cu un glas care îi înfiora pe toţi cei de faţă:
—O, Doamne, Dumnezeule! Ce—am făcut! şi se năpusti îndată afară din atelier.

Nimeni nu se gîndi să—l urmărească.

Cu multă trudă îl ajutară pe bietul meşter Martin să se ridice în picioare. Se văzu îndată că toporul nu atinsese decît carnea moale a braţului şi rana nu era cîtuşi de puţin primejdioasă. Bătrînul domn Holzschuer, pe care meşterul Martin îl tîrîse în căderea lui, fu scos şi el de sub talaş şi, pe cît era cu putinţă, liniştiră şi pe copiii doamnei Marta, care plîngeau în hohote pentru bunul tăicuţ Martin. Meşterul era cu totul năucit şi spunea mereu că dacă diavolul acela de calfă ticăloasă n—ar fi stricat mîndreţea de poloboc, nici nu i—ar păsa de rană.

Fură aduse nişte tărgi pentru cei doi bătrîni, căci şi Holzschuer se zdruncinase destul de tare în căzătura lui. El ocăra meseria care punea la îndemîna oamenilor asemenea unelte ucigaşe şi—l implora pe Friedrich să revină cît mai curînd la frumosul său meşteşug, la turnătoria de statui, la nobilele metale.

Seara, cînd începu să se întunece, Friedrich împreună cu Reinhold, pe care cercul îl lovise zdravăn şi care îşi simţea mîinile şi picioarele ca de lemn, se îndreptară amîndoi foarte abătuţi, înapoi spre oraş. Deodată auziră lîngă un gard nişte suspine şi gemete înăbuşite. Se opriră locului şi văzură o momîie înaltă ridicîndu—se de la pămînt; recunoscură imediat pe Konrad şi, speriaţi, făcură un pas îndărăt.
—Ah, dragii mei, vorbi Konrad cu glas jalnic, nu vă fie aşa de teamă de mine. Voi mă socotiţi un ucigaş ticălos, dar nu—i adevărat, nu—i adevărat. Nu putem face altfel! *Trebuia* să—l ucid pe burtosul cola de meşter. De fapt ar trebui să merg acum cu voi şi să—l omor! Dar nu, nu — s—a sfîrşit, n—o să mă mai vedeţi! Salutaţi—o din partea mea pe frumoasa Roza, pe care o iubesc peste măsură! Spuneţi—i că atît cît voi trăi, voi purta florile ei la piept, că mă voi împodobi cu ele atunci cînd... dar poate că va mai auzi vorbindu—se despre mine! Rămîneţi cu bine, dragii şi bunii mei tovarăşii

Cu aceste cuvinte, Konrad o luă la fugă peste cîmp, fără ca ceilalţi să—l poată opri.
—Se petrece ceva deosebit cu băiatul acesta, murmură Reinhold; nu—i putem nici cîntări, nici măsura fapta după măsura obişnuită. Poate că mai tîrziu va ieşi la iveală taina care ii apasă sufletul.

REINHOLD PĂRĂSEŞTE CASA MEŞTERULUI MARTIN

Pe cît de vesel era odinioară atelierul meşterului Martin, pe atît de trist devenise acum. Reinhold, nefiind în stare să lucreze, stătea încuiat în camera lui; Martin, cu braţul legat de pe urma rănii, blestema necontenit neîndemînarea ticălosului aceluia de străin. Roza, ba chiar şi Marta cu copiii ei, ocoleau locul smintitei încăierări, aşa încît zgomotul pe care—l făcea Friedrich, silit acum să isprăvească singur şi cu multă trudă polobocul cel mare, răsuna lugubru, asemenea loviturilor de topor ce doboară iarna copacii în pădurea pustie.

O adîncă mîhnire copleşi curînd inima lui Friedrich, căci i se părea acum vădit lucrul de care se temuse mereu. Pentru el nu mai era nici o îndoială că Roza îl iubeşte pe Reinhold. Nu numai că toată prietenia şi unele cuvinte dulci erau doar pentru el, dar de cînd acesta nu venea la atelier, Roza nici nu se mai gîndea să plece de—acasă, fireşte pentru a—şi putea îngriji mai bine iubitul. Într—o duminică, pe cînd toată lumea se ducea ca să petreacă voios, meşterul Martin, înzdrăvenit aproape de tot, îl pofti pe Friedrich să vină împreună cu el şi cu Roza pe Allerwiese. Friedrich nu primi şi, copleşit de suferinţă şi de dor, fugi spre colina aceea unde se întîlnise pentru întîia oară cu Reinhold. Se prăbuşi în iarba înaltă, plină de flori, şi, la gîndul că şicana speranţei, care—i lucise, tot timpul pe drum la întoarcerea lui acasă, s—a cufundat deodată în bezna nopţii, tocmai cînd ajunsese la liman, la gîndul că toate strădaniile sale se asemuiesc trudei zadarnice a cuiva care, în vis, îşi întinde, plin de dor, braţele spre năluciri deşarte, lacrimi fierbinţi îi ţîşniră din ochi, picurînd pe flori şi acestea îşi plecau capetele micuţe, ca şi cum ar fi împărtăşit chinul amar al tînărului. Pe nesimţite, suspinele care izvorau din pieptu—i îndurerat, se prefăcură în cuvinte şi melodie:

Unde te—ai dus,
O, a nădejdei stea?
Departe, sus,
Luceşti azi altuia
Şi—i dăruieşti sclipirea ta!
O, vînturi de asfinţit,
Bateţi în pieptu—mi chinuit,
Stîrniţi întreaga jale,
Ce sufletul mi—l frînge,
În lacrimi de sînge.
Copaci întunecaţi
De noapte înveşmîntaţi
Ce îmi şoptiţi din frunză fremătînd?
Voi, aurite zări,
De ce nu—mi arătaţi

Unde—i al meu mormînt?
Sub brazde reci,
Voi adormi pe veci.

După cum se întâmplă adeseori, durerea sufletească, şi chiar cea mai adîncă, negăsind altă cale decît lacrimile şi cuvîntul, se preface încet—încet într—o melancolie mai puţin amară şi sufletul se luminează de o blîndă rază de nădejde. Tot astfel şi Friedrich, după ce—şi cîntă cin lecui, se simţi, fără să ştie cum, întărit şi înviorat. Vîntul de seară, copacii întunecaţi, pe care—i invocase în viersul său, păreau că—i murmură cuvinte de consolare, iar dîrele de lumină aurie se înălţau pe cer asemenea unor visuri dulci în care ţi se arată o fericire depărtată. Tînărul se ridică şi cobori dealul, îndreptîndu—se spre sat. I se părea că Reinhold păşeşte alături de el, ca atunci cînd l—a întîlnit pentru întîia oară. Îi reveniră în minte toate cuvintele pe care le rostise acesta. Cînd îşi aminti de povestirea lui despre întrecerea între cei doi pictori, pricepu deodată tot. Nu mai încăpea îndoială că Reinhold o mai văzuse şi înainte pe Roza şi se îndrăgostise de ea. Numai această dragoste îl mînase la Nurnberg, în casa meşterului Martin, şi tîlcul poveştii cu cei doi pictori nu putea fi altul decît acel al rivalităţii dintre el şi Friedrich la mîna Rozei. Friedrich auzi în gînd cuvintele pe care le spusese atunci Reinhold: „O luptă dîrză, dar fără gînduri josnice sau ascunse, în vederea atingerii aceluiaşi ţel, ar trebui să unească şi mai strîns doi prieteni, nicidecum să—i despartă. Într—un suflet nobil niciodată nu—şi poate găsi sălaş invidia meschină sau ura perfidă."

—Da, exclamă Friedrich cu glas tare, da, iubite prietene, chiar pe tine te voi întreba, fără să mă feresc; tu trebuie să—mi spui dacă a mai rămas vreo speranţă pentru mine!

Soarele se ridicase de mult pe cer, cînd Friedrich bătu la uşa lui Reinhold. Cum nimeni nu—i răspunse, împinse uşa, care nu mai era încuiată de data asta, şi intră. În aceeaşi clipă se opri pironit locului, ca o stană de piatră. Roza, în plină strălucire a graţiei şi frumuseţii ei, îi apărea înaintea ochilor, pictată în mărime naturală; razele soarelui de dimineaţă scăldau minunatul tablou întins pe şevalet. Pensula aruncată pe masă, culorile încă umede pe paletă — toate arătau că pictorul mai lucrase la tablou cu puţin timp înainte.

—O, Roza, Roza! O, Doamne, Dumnezeule! suspină Friedrich.

În aceeaşi clipă, Reinhold, care intrase în odaie în urma lui, îl bătu pe umăr şi—l întrebă zîmbind:

—Ei, ce zici, Friedrich, de tabloul meu? Friedrich îl îmbrăţişa, exclamînd:

—Eşti un om extraordinar, un artist fără pereche! Da, acum s—au limpezit toate pentru mine. *Tu, tu* ai cîştigat răsplata pentru care eu, uri nevrednic, m—am încumetat să lupt! Căci ce sint eu faţă de tine? Ce înseamnă arta mea faţă de a ta? Ah, îmi făurisem şi eu un plan! Te rog să nu rîzi de mine, Reinhold! Ştii, mă gîndisem, cit de frumos ar fi să plăsmuiesc chipul încîntător al Rozei şi să—l torn în argint curat, dar asta nu—i decît o copilărie! În schimb tu... tu! Cît de minunat, cît de dulce zimbeşte, în toată strălucirea frumuseţii ei! Ah, Reinhold, eşti un om fericit, de o mie de ori fericit ! Toate s—au înfăptuit aşa cum ai spus tu odinioară. Am luptat amîndoi, tu ai învins şi trebuia să învingi, dar eu îţi rămîn şi de aici înainte pripi en credincios. Trebuie să părăsesc însă această casă, să părăsesc meleagurile unde m—am născut şi am crescut, căci ar fi peste puterile mele s—o mai văd pe Roza; simt că aş muri. Să nu mi—o iei în nume de rău, multiubitul meu prieten! Chiar astăzi, în clipa asta, plec în lume, plec încotro mă va mina chinul dragostei, durerea mea fără mîngîiere.

Cu aceste cuvinte, Friedrich dădu să iasă din odaie, dar Reinhold îl opri, vorbindu—i cu blîndeţe:

—Nu trebuie să pleci, căci lucrurile se pot petrece cu totul altfel decît îţi închipui tu. A sosit timpul să—ţi spun toate cîte pînă acum le—am ţinut ascunse. Că nu sînt butnar, ci pictor, cred că ştii şi nădăjduiesc că, judecînd după tablou, îţi dai seama că nu sînt dintre cei mai neînsemnaţi, încă în fragedă tinereţe am plecat în Italia — ţara artei — şi acolo am avut norocul să fiu ucenicul unor mari maeştri care m—au primit şi au hrănit cu foc viu scînteia ce mocnea în mine. Astfel s—a făcut că m—am înălţat curînd, picturile mele au devenit vestite în întreaga Italie şi ducele de Florenţa m—a luat la curtea lui. Pe vremea aceea nu voiam să ştiu nimic de arta germană şi, fără să fi văzut tablourile voastre, îndrugam verzi şi uscate despre ariditatea şi desenul prost, despre duritatea unui Cranach sau Dürer. într—o zi însă, un negustor de tablouri aduse la galeria ducelui o mică pictură a Madonei, făcută de bătrânul Albrecht; tabloul acosta îmi produse o impresie atît de profundă, încît mi—a pierit orice gust pentru somptuozitatea tablourilor italiene şi am hotărît pe dată să cercetez în patria mea, Germania,

capodoperele care mă interesau acum în mod exclusiv. Am venit aici, la Nürnberg, şi cînd am zărit—o pe Roza, mi s—a părut că acea Marie, care, în chip atît de ciudat îmi umpluse sufletul de lumină, coborîse pe pămînt. Am trecut prin ceea ce treci şi tu, dragă Friedrich, întreaga mea fiinţă ardea în vîlvătăile dragostei. Nu mă gîndeam decît la un singur lucru: s—o privesc pe Roza; nimic altceva nu mai exista pentru mine şi chiar arta o preţuiam numai şi numai pentru că o puteam desena şi picta pe Roza, mereu pe ea. Am încercat să mă apropii de dînsa, după felul îndrăzneţ al italienilor; toate strădaniile mele au rămas însă zadarnice. Nu era chip să pătrund în casa meşterului Martin în vreun fel care să nu dea de bănuit. M—am hotărît s—o cer pe Roza de soţie, dar am aflat că meşterul Martin era hotărît să nu—şi mărite fata decît cu un butnar iscusit. Atunci mi—a venit în minte planul năstruşnic de a învaţă dogăria la Strassnurg, după care să intru calfă în atelierul meşterului Martin. în ceea ce priveşte restul, lăsam cerul să hotărască. Cum mi—am pus planul în aplicare, asta o ştii, dar trebuie să mai afli şi altceva: acum cîteva zile meşterul Martin mi—a spus că am să fiu un dogar de ispravă şi ar fi bucuros să mă aibă de ginere, căci îşi dă seama că mă străduiesc să cîştig bunăvoinţa Rozei şi că ea mă place.

—Nici nu se putea altfel! exclamă Friedrich, adînc îndurerat. Da, da, *a ta* va fi Roza. Cum ar putea nădăjdui asemenea fericire un biet om ca mine?

—Uiţi un lucru, urmă Reinhold; uiţi, frate Friedrich, că Roza nu a Întărit încă ceea ce şiretul meşter Martin crede că a înţeles. E drept că ea s—a purtat pînă acum foarte drăguţ şi foarte prietenos faţă de mine, dar cu totul în alt chip se trădează o inimă care iubeşte. Făgăduieşte—mi, dragă Friedrich, să te stăpîneşti încă trei zile şi să lucrezi la atelier, ca şi pînă acum. Aş fi putut şi eu să mă întorc la lucru, dar de cînd am început să pictez tabloul mi—e o silă nespusă de meseria aceea fără nici un haz. Simt că n—aş mai putea lua un ciocan în mină, orice s—ar întîmpla. Peste trei zile am să—ţi spun, fără înconjur, cum stau treburile între Roza şi mine. De se va întîmpla ca într—adevăr eu să fiu fericitul căruia Roza îşi va dărui inima, atunci poţi pleca în lume şi vei afla că timpul lecuieşte şi rănile cele mai adînci.

Friedrich făgădui să aştepte pînă ce i se va hotărî soarta.

După trei zile, în care timp Friedrich se ferise s—o întîlnească pe Roza, de emoţia aşteptării inima îi bătea aproape să—i spargă pieptul. Ca prin vis, umbla de colo—colo în atelier, dînd meşterului Martin prilej îndreptăţit să—l mustre bombănind, ceea ce nu era cîtuşi de puţin în firea lui. De altfel, cu bătrînul părea că se mai petrecuse un lucru din pricina căruia li pierise orice chef. Pomenea mereu de vicleşuguri josnice şi de nerecunoştinţa, dar nu lăsa să se înţeleagă despre ce e vorba.

Cînd se însera, în sfîrşit, şi Friedrich porni spre oraş, aproape de poartă îi ieşi înainte un călăreţ în care îl recunoscu pe Reinhold. îndată ce—l zări, Reinhold exclamă:

—Aha, tocmai voiam să te întîlnesc! Sări de pe cal şi petrecîndu—şi hăţurile după braţ, îl prinse pe Friedrich de mînă. Hai să facem o bucată de drum împreună, îi zise el. Acum pot să—ţi spun cum stau lucrurile cu dragostea mea.

Friedrich observă că Reinhold îşi pusese aceleaşi veşminte pe care le purta cînd se întîlniseră pentru întîia oară, iar pe şaua calului legase o boccea. Avea faţa palidă şi părea buimăcit.

—Îţi urez noroc, frăţioare, începu Reinhold cu un glas cam ascuţit. De azi înainte poţi ciocăni în pace la butoaiele tale — îţi las locul liber. Chiar acum mi—am luat rămas bun de la frumoasa Roza şi de la preacinstitul meşter Martin.

—Cum? Ai de gînd să pleci? întrebă Friedrich simţind că un curent electric îi străbate tot trupul; să pleci cînd meşterul Martin vrea să te aibă de ginere şi Roza te iubeşte ?

—Dragă frăţioare, îi întoarse vorba Reinhold, asta e o nălucire a geloziei tale. A ieşit la iveală că Roza m—ar fi luat de bărbat numai din supunere şi ascultare, dar în inima ei de gheaţă nu luceşte nici o scînteie de dragoste. Ha, ha! Era să devin un straşnic dogar. Zi de zi aş fi răzuit la cercuri şi *rindeluit* la doage, duminica dimineaţa m—aş fi dus cu preacinstita—mi soaţă la biserica Sfînta Katharina sau la Sfîntul Sebald, iar seara m—aş fi plimbat pe Allerwiese, şi aşa, an după an.

—Nu—ţi bate joc de traiul simplu şi cinstit al burghezului, îl întrerupse Friedrich pe Reinhold, care rîdea zgomotos. Dacă într—adevăr Roza nu te iubeşte, asta nu e vina ei. Văd însă că eşti tare mînios şi tare pornit.

—Ai dreptate, răspunse Reinhold. Aşa—i felul meu prostesc să facă larmă, ca un copil răsfăţat, atunci cînd mă simt rănit. Îţi închipui, cred, că am stat de vorbă cu Roza despre dragostea mea şi despre bunăvoinţa tatălui ei faţă de mine. Deodată i—au ţîşnit lacrimi din ochi şi mîna i—a tremurat într—a mea. Întorcîndu—şi faţa, a şoptit: „Se înţelege că trebuie să mă plec în faţa voinţei tatălui meu!"

Mi—a fost de—ajuns. Ciudata mea mînie te ajută, dragă Friedrich, să vezi adînc în sufletul meu; trebuie să înţelegi că lupta pentru dobîndirea Rozei a fost o iluzie ţesută de închipuirea mea smintită. După ce am sfîrşit tabloul, m—am liniştit şi am adesea senzaţia ciudată că Roza e tabloul, iar tabloul a devenit adevărata Roza. M—a prins un dezgust de păcătoasa aceea de meserie şi înţelegînd că se apropie clipa cînd gata—gata am să devin meşter şi am să mă însor, m—am speriat ca şi cum ar fi fost să intru la închisoare şi să fiu legat de butuc. De altfel, cum ar putea copila aceea divină, pe care o port în inimă, să—mi fie nevastă? Niciodată! Soarta ei este să strălucească veşnic frumoasă şi tînără în capodoperele pe care le va crea spiritul meu neostoit. Ah, abia aştept! Cum am putut oare să fiu necredincios artei dumnezeieşti? Curînd mă voi scălda iarăşi în miresmele tale arzătoare, fermecător tărîm, patrie a tuturor artelor!

Cei doi prieteni ajunseră la locul unde drumul, pe care Reinhold urma să apuce, cotea spre stînga.

—Aici ne despărţim! exclamă Reinhold; îl strînse pe Friedrich cu putere şi timp îndelungat la pieptul său, se aruncă pe cal şi dispăru în galop.

Friedrich îl urmări cu privirea fără să scoată nici un cuvînt, apoi, frămîntat de cele mai ciudate simţăminte, coborî spre casă.

CUM A FOST ALUNGAT FRIEDRICH DIN ATELIER

În ziua următoare, meşterul Martin lucra posac la polobocul cel mare pentru episcopul de Bamberg; Friedrich, care abia acum simţea cu adevărat amărăciunea despărţirii de Reinhold, nu era în stare nici el să scoată vreun cuvînt, şi cu atît mai puţin să înfiripe un cîntec. Într—un tîrziu, Martin aruncă ciocanul şi, încrucişîndu—şi braţele pe piept, rosti cu glas surd:

—A plecat şi Reinhold; era un pictor de seamă şi m—a tras pe sfoară, zicînd că e butnar. Dacă aş fi putut bănui una ca asta, atunci cînd a venit în casa mea împreună cu tine, prefăcîndu—se cu atîta viclenie, cum l—aş mai fi dat pe uşă afară! O faţă atît de deschisă şi cinstită, şi cîtă minciună şi înşelătorie ascundea dedesubt! Ei, acu a plecat, iar tu ai să—mi rămîi credincios şi ai să te ţii de meserie. Şi cine ştie în ce fel ai să—mi devii odată şi mai apropiat. Dacă ajungi un meşter de ispravă şi Roza te vrea, în sfîrşit, înţelegi ce vreau să spun, aşa că străduieşte—te să—i fii fetei pe plac.

Rostind aceste cuvinte, luă din nou ciocanul în mînă şi se apucă sîrguincios de treabă. Friedrich nu—şi putea da seama de ce cuvintele meşterului Martin îi străpunseseră parcă pieptul şi simţea urcînd în el o spaimă ciudată, întunecîndu—i orice rază de nădejde. După multă vreme, Roza apăru iarăşi în atelier; era însă foarte tăcută şi, după cum Friedrich observă, spre marea lui mîhnire, avea ochii înroşiţi de plîns. „A plîns din pricina lui, deci îl iubeşte", îi spunea un glas lăuntric. De aceea nu îndrăzni să—şi ridice privirea spre aceea pe care o iubea atît de mult.

Polobocul cel mare era gata şi abia acum, admirînd această lucrare izbutită, meşterul Martin îşi recapătă voioşia.

—Da, fiule, spuse el, bătîndu—l pe Friedrich pe umăr, rămîne aşa cum ne—am înţeles: dacă izbuteşti să cîştigi dragostea Rozei şi să faci un poloboc straşnic pentru titlul de meşter, ai să—mi fii ginere. Atunci ai să poţi intra şi în nobila breaslă a maeştrilor cîntăreţi şi ai să dobîndeşti cinste.

Meşterul Martin avea din ce în ce mai mult de lucru, astfel încît fu nevoit să mai tocmească două calfe, nişte flăcăi foarte muncitori, dar cam necioplţi, pe care lungile drumeţii îi stricaseră din cale—afară. În locul sporovăielii vesele şi plăcute de odinioară, în atelier se auzeau acum glume grosolane; în locul cîntecelor dulci ale lui Reinhold şi ale lui Friedrich, răsunau lălăituri necuviincioase. Roza ocolea atelierul, aşa că Friedrich nu putea s—o vadă decît rar şi în treacăt. Iar cînd, trist şi plin de dor, îi spunea suspinînd: „Ah, dragă Roza, dacă aş putea să stau din nou de vorbă cu dumneata, ca atunci cînd erai atît de prietenoasă, ca pe vremea cînd Reinhold era încă la noii!" ea îşi cobora stingherită privirile, murmurînd: „Ai să—mi spui ceva, dragă prietene ?"

Friedrich rămînea mut, pironit locului, iar clipa cea minunată pierea ca un fulger ce se aprinde în amurg, mistuindu—se aproape chiar atunci cînd l—ai zărit.

Meşterul Martin stăruia ca Friedrich să—şi înceapă lucrarea de meşter. Alesese cu mîna lui cea mai frumoasă bucată de stejar, fără nici un fel de vine sau noduri, care se afla de mai bine de cinci ani in depozitul său de lemne. În afară de bătrînul Valentin, nimeni n—avea dreptul să—i dea lui Friedrich o mînă de ajutor în timpul lucrului. Însă Friedrich începuse să simtă, din pricina acelor calfe grosolane, un dezgust din ce în ce mai mare pentru meserie şi i se ridica un nod în gît ori de cîte ori se gîndea că lucrarea lui de meşter îi va hotărî soarta pentru totdeauna. Teama aceea ciudată care—i răsărise în suflet, atunci cînd meşterul Martin lăudase credinţa lui faţă de meserie, se contura acum în chip înfricoşător de limpede. Abia acum îşi dădea seama că se va prăpădi de umilinţă într—o meserie cu totul potrivnică firii sale de artist. Reinhold şi portretul Rozei nu—i mai ieşeau din minte. Totodată şi propria lui artă îi apărea acum din nou în toată strălucirea ei. Adesea, simţindu—se copleşit de chinul sufletesc pricinuit de munca aceea fără farmec, dispărea, sub cuvînt că se simte bolnav, ca să dea o fugă pînă la biserica Sfîntul Sebald. Petrecea acolo ore întregi, admirînd minunatul monument al lui Peter Vischer şi exclamînd plin de încîntare:

—O, Doamne, să concepi asemenea operă, s—o înfăptuieşti — oare poate să fie ceva mai frumos pe lume?

Dar cînd trebuia să se întoarcă iar la cercuri şi doage — căci numai astfel putea s—o dobîndească pe Roza — i se părea că nişte gheare de foc îi sfîşie şi—i sîngerează inima şi că din pricina chinurilor cumplite trebuie să—şi dea duhul fără a afla vreo mîngîiere. Îl revedea adeseori în vis pe Reinhold, care li arăta desene ciudate ce trebuiau turnate în metal şi în care chipul Rozei apărea ca o minune — cînd sub formă de floare, cînd ca înger cu aripi. Îi lipsea însă ceva şi Friedrich îşi dădea seama că, înfăţişînd—o pe

Roza, Reinhold uitase inima; o adăuga *el* acum la desen şi atunci parcă toate florile şi toate frunzele desenului prindeau viaţă şi mişcare, cîntînd şi răspîndind în jur miresme dulci, iar nobilul metal i—o înfăţişa pe Roza ca într—o oglindă sclipitoare; visa că—şi întinde, plin de dor, braţele spre iubita lui, că imaginea ei se destramă în ceaţă, că în locul acelei imagini apare chiar ea, frumoasa Roza, şi—l strînge pătimaş la pieptu—i înflăcărat de dragoste.

Din pricina nesuferitei meserii de butnar, starea lui se înrăutăţea din ce în ce mai tare şi Friedrich începu să caute mîngîiere şi ajutor la fostul lui meşter, Johannes Holzschuer.

Acesta îi îngădui să înceapă în atelierul lui o mică lucrare. Friedrich o concepuse de mult şi, spre a—şi cumpăra argintul şi aurul trebuincios, pusese, vreme îndelungată, deoparte, simbria ce o primea de la meşterul Martin. Aşa că Friedrich, a cărui faţă de o paloare de mort întărea pretextul că ar fi măcinat de o boală grea, nu mai trebălui aproape de loc prin atelier şi trecură luni în şir fără ca lucrarea lui de meşter — un poloboc mare de două sute de vedre — să înainteze cîtuşi de puţin. Meşterul Martin îi puse în vedere, cu destulă asprime, că trebuie să lucreze măcar atît cît îi îngăduie puterile şi astfel Friedrich fu silit să se întoarcă la butuc şi să ia din nou nesuferitul ciocan în mînă. În timp ce calfa lucra, meşterul Martin se apropie şi cercetă cercurile; deodată se făcu stacojiu la faţă şi ţipă:

—Ce—nseamnă asta? Cum lucrezi, Friedrich? Cine a îndoit cercurile — o calfă care vrea să devină meşter, sau un nepriceput de ucenic care şi—a vîrît abia de trei zile nasul în atelier? Vino—ţi în fire, Friedrich! Ce diavol a intrat în tine şi te zăpăceşte?... Să—mi strici bunătate de stejar, lucrarea ta de meşter! Nătîngule!

Copleşit de toate chinurile iadului care ardeau în el, Friedrich nu se mai putu stăpîni; zvîrli toporul şi strigă:

—Am isprăvit cu toate, meştere! Chiar de—ar fi să mă coste viaţa, de—ar fi să mă prăpădesc în chinuri, nu, nu mai pot lucra în meseria asta grosolană, căci o putere de neînvins mă atrage spre arta mea minunată. Ah, n—am cuvinte să spun cît de mult o iubesc pe Roza, o iubesc cum nimeni altul n—ar putea s—o iubească şi numai de dragul ei am făcut aici munca asta, de care mi—i silă peste măsură; acum am pierdut—o pe Roza, ştiu că de dorul ei aş putea să mă prăpădesc, dar nu merge altfel; mă întorc la arta mea, la cinstitul şi vechiul meu meşter Johannes Holzschuer, pe care l—am părăsit în chip ruşinos.

Ochii meşterului Martin se aprinseră de mînie. Abia izbuti să spună, cu glas întretăiat:

—Cum şi tu? Minciună şi înşelăciune? M—ai tras pe sfoară *pe mine?* Meserie grosolană, zici? Dogăria? Piei din ochii mei, netrebnicule! Afară !

Şi meşterul Martin îl înşfacă de umeri pe bietul Friedrich, zvîrlindu—l afară din atelier, în rîsetele batjocoritoare ale calfelor celor grosolane şi ale ucenicilor. Numai bătrînul Valentin îşi împreună mîinile şi, privind îngîndurat în gol, şopti:

—Mi—am dat eu seama că băiatul are în cap alte gînduri decît poloboacele noastre.

Doamna Marta plînse amarnic, iar copiii ei îşi arătară părerea de rău cu ţipete şi bocete, căci Friedrich obişnuia să se joace cu ei şi să le aducă adesea prăjituri.

EPILOG

Oricît de mîniat ar fi fost meşterul Martin pe Reinhold şi pe Friedrich, nu putea să nu recunoască în sine că, o dată cu ei, voia bună pierise din atelierul lui. Noile calfe îi pricinuiau zilnic numai supărări şi necazuri. Era nevoit să aibă grijă de toate lucrurile mărunte şi numai cu multă trudă şi caznă izbutea să facă în aşa fel, încît munca să meargă după placul lui. Adesea, apăsat de grijile zilei, ofta cu amar:
—Ah, Reinhold, ah, Friedrich! De ce m—aţi păcălit atît de unt, de ce n—aţi rămas nişte butnari de ispravă?

Ajunse pînă acolo încît îl bătea gîndul să se lase cu totul de meserie.

Aşa amărît stătea într—o seară acasă, cînd domnul Jakobus Paumgartner şi meşterul Johannes Holzschuer intrară pe neaşteptate. Martin îşi dădu seama că ei veniseră să stea de vorbă despre Friedrich şi, într—adevăr, domnul Paumgartner aduse îndată vorba despre el, iar meşterul Holzschuer se porni să—l laude pe tînăr în toate chipurile. După părerea lui, nu—ncăpea nici o îndoială că Friedrich, atît de înzestrat şi de sîrguincios cum era, va deveni nu numai un meşter aurar iscusit, ci şi un minunat turnător de statui, care va călca pe urmele lui Peter Vischer. După aceea, domnul Paumgartner începu să—l mustre pe Martin pentru felul neomenos cu care s—a purtat faţă de bietul băiat şi amîndoi stăruiră ca atunci cînd Friedrich va fi un meşter aurar de ispravă şi un bun turnător de statui, bătrînul Martin să i—o dea de nevastă pe Roza, fireşte în cazul cînd ea ar împărtăşi dragostea lui înflăcărată.

Meşterul Martin îi lăsă pe amîndoi să vorbească în voie, apoi, scoţindu—şi tichia de pe cap, spuse zîmbind:
—Domniile—voastre văd că luaţi cu tot dinadinsul partea calfei, care m—a păcălit în chip atlt de neruşinat. Bine, eu îl iert; nu—mi cereţi însă ca, de dragul lui, să—mi schimb hotărîrea nestrămutată; în ceea ce o priveşte pe Roza, nu se poate face nimic.

În clipa aceea intră în cameră Roza, palidă şi cu ochii plînşi, aducînd pe masă pahare şi vin.
—Aşadar, începu domnul Holzschuer, sînt nevoit să nu mă împotrivesc sărmanului Friedrich, care vrea să plece din ţară pentru totdeauna. A făcut la mine o lucrare frumoasă pe care doreşte — dacă domnia—ta, dragă meştere, îngădui — s—o ofere Rozei spre amintire. Ia uitaţi—vă!

Cu aceste cuvinte, bătrînul Holzschuer scoase un pocal de argint, lucrat cu un meşteşug neasemuit, şi—l întinse către meşterul Martin care, fiind mare iubitor de asemenea obiecte, îl luă şi—l preţui cu privirea, răsucindu—l în toate felurile, într—adevăr, cu greu s—ar fi putut găsi un obiect de argint lucrat mai artistic decît acest vas mic. Jur împrejur şerpuiau împletituri delicate de frunze de viţă şi de trandafiri; printre trandafiri şi boboci apăreau îngeraşi; alţi îngeraşi, care se mîngîiau drăgăstos, erau gravaţi în interior, pe fundul aurit al vasului. Cînd pocalul era plin, părea că îngeraşii înoată, ivindu—se

şi cufundîndu—se Într—un joc graţios.
—Pocalul, zise meşterul Martin, este într—adevăr foarte frumos şi îl voi păstra dacă, în schimbul lui, Friedrich vrea să primească de două ori preţul lui în galbeni sunători.

Rostind aceste cuvinte, meşterul Martin umplu paharul şi—l duse la gură. în aceeaşi clipă uşa se deschise încet, şi Friedrich intră înăuntru. Pe faţa iui de o paloare cadaverică era zugrăvit chinul cumplit al despărţirii de fiinţa pe care o iubea cel mai mult pe lume. îndată ce—l zări, Roza strigă cu glas sfîşietor:
—O, dragul meu Friedrich! şi, aproape în nesimţire, căzu la pieptul lui.

Meşterul Martin puse pocalul pe masă şi văzînd—o pe Roza în braţele lui Friedrich, holbă ochii de parcă ar fi avut în faţa lui năluci. Apoi, luă din nou pocalul şi privi în el, fără să spună un cuvînt. Deodată se ridică de pe scaun şi întrebă cu glas de tunet:
—Roza... Roza, aşadar, îl iubeşti pe Friedrich?
—Ah, murmură fata, nu mai pot tăinui; îl iubesc mai mult decît însăşi viaţa mea! Inima voia să mi se spargă, în piept, atunci cînd dumneata l—ai alungat.
—Atunci, îmbrăţişează—ţi logodnica, Friedrich. Da, da, logodnica ta! strigă meşterul Martin. Paumgartner şi Holzschuer, miraţi peste măsură, se uitau unul la altul, dar meşterul Martin vorbi mai departe, continuînd să ţină pocalul în mînă: O, Dumnezeule! Nu s—au petrecut oare toate întocmai cum a prorocit bătrîna? „El îţi va aduce o căsuţă aurie, plină de miresme bogate... îngeri albi vor cînta de bucurie... Căsuţa cea strălucitoare, el ţi—o va pune la picioare, tu ai să—l îmbrăţişezi în prag, fără să întrebi pe tatăl tău dacă mirele i—i drag!"... Ah, ce neghiob am fost! Iată căsuţa cea strălucitoare, îngeraşii, mirele! E—he—hei, domnii mei, acum toate merg strună, mi—am găsit ginerele!

Acela care a fost tulburat vreodată de un vis urît — crezînd că zace în bezna mormîntului şi se trezeşte deodată într—o zi senină de primăvară, plină de miresme, soare şi cîntec, şi vede cum fiinţa care îi este mai dragă decît orice pe lume vine la el şi—l îmbrăţişează, deschizîndu—i cerul — numai acela ar putea înţelege ce simţea Friedrich şi ar putea pricepe fericirea lui fără margini. Nu era în stare să scoată nici un cuvînt şi o ţinea strîns la piept pe Roza, de parcă nu ar fi vrut să—i mai dea drumul. Ea se desprinse cu blîndeţe din strînsoarea lui şi—l trase către meşterul Martin, în timp ce Friedrich striga:
—O, dragă meştere! E oare într—adevăr cu putinţă? Mi—o dai pe Roza de nevastă şi îmi este îngăduit să mă întorc la arta mea?
—Da, da, răspunse meşterul Martin. Poţi să crezi ce—ţi spun, căci nici nu e chip să fie altfel; n—ai împlinit *tu* prezicerea bătrînei bunici? Nu mai este nevoie de lucrarea ta de meşter.

Atunci Friedrich zîmbi cu toată faţa luminată de fericire şi răspunse:
—Ba nu, dragă meştere, dacă nu ai nimic împotrivă, voi face cu bucurie polobocul drept cea din urmă lucrare a mea de butnar, după care mă voi întoarce la cuptorul de topit.
—O, bunul şi vrednicul meu fiu! exclamă meşterul Martin cu ochii strălucitori de mulţumire, bine zici, împlineşte—ţi lucrarea de meşter şi pe urmă vom sărbători nunta.

Friedrich se ţinu de cuvînt şi lucră pînă la sfîrşit polobocul cel de două sute de vedre şi toţi meşterii socotiră că numai cu greu s—ar mai putea face un lucru atit de frumos. Asta umplu de bucurie inima meşterului Martin care spunea mereu că cerul nu—i putea hărăzi un ginere mai bun.

În sfîrşit, veni şi ziua nunţii. Polobocul lui Friedrich, umplut cu vin din cel mai de soi şi împodobit cu flori, fu aşezat în tinda casei; meşterii breslei, cu pîrgarul Jakobus Paumgartner în frunte, veniră cu nevestele lor, urmaţi de meşterii aurari. Cînd alaiul dădu să pornească spre biserica Sfîntul Sebald, unde tînăra pereche urma să fie cununată, pe stradă răsunară trîmbiţe şi în faţa casei meşterului Martin se auzi nechezat şi tropot de cai. Martin alergă spre fereastra din foişor. În faţa casei se opri domnul Heinrich von Spangenberg în strălucitoare straie de sărbătoare; cîţiva paşi în urma lui se afla un tînăr şi mîndru cavaler, cu spadă sclipitoare la şold şi cu beretul împodobit cu nestemate scânteietoare şi pene colorate. Alături de cavaler, meşterul Martin văzu o doamnă de o frumuseţe răpitoare, călărind un *buestraş* alb ca neaua. Paji şi slujitori, îmbrăcaţi în straie viu colorate, făceau cerc în jurul lor. Trîmbiţele amuţiră şi atunci bătrînul domn Spangenberg strigă către fereastră:
—Hei, meştere Martin, am venit nu de dragul vinului din pivniţele dumitale si nici de dragul aurului, ci numai pentru că e nunta Rozei; mă primeşti, dragă meştere?

Meşterul Martin îşi aduse aminte de cuvintele lui şi, cam ruşinat, se grăbi să coboare ca să—l primească pe iuncăr. Bătrînul domn descăleca şi, dînd binefe, intră în casă. Pajii se repeziră s—o ajute pe

doamnă să alunece jos de pe cal, cavalerul îi oferi braţul şi amîndoi păşiră după domnul cel bătrîn. Dar în clipa cind meşterul Martin îl zări pe tînărul cavaler, sări ca ars înapoi şi, pocnindu—şi palmele, exclamă:
—Dumnezeule din ceruri! Konrad! Cavalerul cuvîntă zîmbind:
—Da, dragă meştere, eu sînt calfa dumitale Konrad. Iartă—mi rana pe care ţi—am pricinuit—o. La drept vorbind, dragă meştere, trebuia să te ucid, după cum cred că—ţi dai seama, dar iată că lucrurile au luat altă întorsătură.

Meşterul Martin, din cale—afară de tulburat, răspunse că tot era mai bine că nu a fost ucis, iar cit priveşte zgîrietura aceea de topor, a uitat de ea de mult.

Cînd meşterul Martin intră cu cei doi oaspeţi în încăperea unde se adunaseră ceilalţi nuntaşi, toţi fură uimiţi de frumuseţea acelei doamne, care semăna leit cu mireasa, de—ai îi zis ca Sint surori gemene. Cu o cuviinţă plină de nobleţe, cavalerul se apropie de mireasă şi—i vorbi astfel:
—Frumoasă Roza, îngăduie lui Konrad să ia parte la nunta ta. Nu—i aşa că nu mai eşti mînioasă pe calfa aceea smintită, care a fost gata să—ţi pricinuiască o mare durere?

Deoarece atît mirele şi mireasa, cît şi meşterul Martin se, priveau miraţi şi năuciţi, bătrînul domn von Spangenberg luă cuvîntul:
—Văd că n—am încotro şi că trebuie să vă trezesc eu din vis. Acesta este fiul meu Konrad şi alături o vedeţi pe iubita lui soţie, care se numeşte Roza, ca şi mireasa. Adu—ţi aminte, meştere Martin, de discuţia noastră. Atunci cînd le—am întrebat dacă n—ai mărita—o pe Roza nici chiar cu fiul meu, întrebarea mea nu era fără rost. Băiatul era îndrăgostit nebuneşte de fata dumitale, silindu—mă să nu mai ţin seamă de nimic şi s—o peţesc chiar eu. Cînd i—am povestit în ce fel m—ai respins, el a luat hotărîrea nechibzuită de a intra ia dumneata în chip de calfă, ca să dobîndească dragostea fetei şi apoi să o răpească. Ei, dar dumneata l—ai vindecat cu lovitura aceea zdravănă în spate. Îţi mulţumesc pentru asta, deoarece el a găsit o domnişoară nobilă care, la urma urmei, s—ar putea să fie tocmai *acea* Roza care fusese în inima lui de la început.

În vremea asta, doamna cea frumoasă, felicitase în cuvinte dulci şi alese pe mireasă, punîndu—i la gît un şirag bogat de perle, ca dar de nuntă.
—Uite, dragă Roza, îi spuse ea apoi, arătîndu—i un mănunchi veştejit pe care—l scoase dintre florile ce—i împodobeau sînul, acestea sînt florile date odinioară de dumneata lui Konrad al meu, drept răsplată pentru vitejia lui; le—a păstrat credincios pînă în clipa cînd m—a văzut pe mine, şi atunci te—a trădat, dăruindu—mi—le mie. Nu i—o lua în nume de rău!

Roza, cu obrajii roşii ca focul, îi răspunse coborîndu—şi ruşinată privirea:
—Ah, nobilă doamnă, cum puteţi spune aşa ceva? Putea oare iuncărul să iubească vreodată pe o biată tată ca mine? Pe *dumneavoastră* v—a iubit, şi numai pentru că şi pe mine mă cheamă Roza şi semănăm puţin, numai de aceea mi—a făcut curte, dar gîndindu—se numai la dumneavoastră.

Pentru a doua oară dădu să pornească alaiul, cînd intră un tînăr îmbrăcat după moda italienească, în strai negru de mătase, cu guler de horbotă fină şi lanţuri de aur la gît.
—O, Reinhold, dragul meu Reinhold! strigă Friedrich, aruncîndu—i—se în braţe.

Mireasa şi meşterul Martin scoaseră şi ei chiote de bucurie:
—Reinhold, a venit bunul nostru Reinhold!
—Nu ţi—am spus, iubite prietene, zise Reinhold, îmbrăţişîndu—l cu căldură, nu ţi—am spus oare că toate au să se brodească minunat pentru tine? Îngăduie—mi să—ţi sărbătoresc şi eu nunta, pentru care am venit anume de foarte departe şi păstrează în casa ta, ca amintire veşnică, tabloul pe care pentru tine l—am pictat şi pe care ţi l—am şi adus.

La porunca lui, doi slujitori veniră înăuntru cu un tablou impunător într—o ramă minunată de aur. Tabloul înfăţişa pe meşterul Martin lucrînd în atelier cu calfele sale: Reinhold, Friedrich şi Konrad, la polobocul cel mare, precum şi pe frumoasa Roza intrînd pe uşă. Toţi fură uimiţi cît de adevărat erau zugrăvite toate şi se minunau de splendoarea culorilor.
—Ehei, zise Friedrich zîmbind, asta este lucrarea ta de meşter dogar; a mea o poţi vedea colo jos, în tindă; dar curînd voi mai face şi alta!
—Ştiu tot, răspunse Reinhold şi te socot fericit. Fii credincios artei tale, care se potriveşte mai mult cu viaţa de familie decît a mea.

La ospăţul de nuntă, Friedrich se afla între cele două Roze; în faţa lui şedea meşterul Martin, avînd în dreapta şi în stînga pe Konrad şi Reinhold. Domnul Paumgartner umplu pocalul lui Friedrich pînă la

margini cu suc de viţă nobilă şi închină în sănătatea meşterului Martin şi a iscusitelor sale calfe, după care pocalul făcu înconjurul mesenilor, începînd de la nobilul iuncăr Heinrich von Spangenberg, apoi pe rînd la toţi cinstiţii meşteri, după cum erau aşezaţi în jurul mesei. Toţi închinară în sănătatea meşterului Martin şi a straşnicelor sale calfe.